T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL KALKINMA HAMLESİ

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

Pozantı

İlçe Gelişim Raporu

2025

İçindekiler

1. GİRİŞ 1

1.1. Raporun Amacı ve Kapsamı 1

1.2. İlçenin Kısa Tanıtımı (Tarihçe, Coğrafi Durum, Demografik Yapı) 1

2. MEVCUT DURUM, SORUN VE İHTİYAÇLAR 5

2.1. Tema 1: Tarım ve Hayvancılık 5

2.2. Tema 2: Eğitim 7

2.3. Tema 3: Turizm 9

2.4. Tema 4: Altyapı 14

2.5. Tema 5: Sosyal Yapı ve Sosyal Hizmetler 17

2.6. Tema 6: Yerel Sanayi, Madencilik ve Orman Ekonomisi 19

3. PROJE VE FAALİYET FİKİRLERİ 21

3.1. Tema 1: Tarım ve Hayvancılık 21

3.2. Tema 2: Eğitim 21

3.3. Tema 3: Turizm 22

3.4. Tema 4: Altyapı 23

3.5. Tema 5: Sosyal Yapı ve Sosyal Hizmetler 23

3.6. Tema 6: Yerel Sanayi, Madencilik ve Orman Ekonomisi 24

4. SONUÇ VE ÖNERİLER 25

4.1. Genel Değerlendirme 25

4.2. Stratejik Gelişme Eksenleri 25

4.3. Stratejik Projeler 25

4.4. Sorun–Proje Eşleştirme Matrisi 27

4.5. İzleme ve Sonraki Adımlar 28

Şekiller Listesi

Şekil 1: *Adana İli Fiziki Haritası ve Pozantı İlçesi* 2
Şekil 2: P*ozantı Nüfusunun Yıllar İtibariyle Değişimi* 2
Şekil 3: Pozantı İlçesinde Nüfusun Yaş ve Cinsiyet Dağılımı 3
Şekil 4: Adana İlçeleri SEGE Sıralaması ve Pozantı İlçesinin Konumu 4

Tablolar Listesi

Tablo 1: *Pozantı Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı* 3

1. GİRİŞ

1.1. Raporun Amacı ve Kapsamı

Pozantı ilçesinin ekonomik ve sosyal kalkınma sürecine katkı sağlamak ve ilçenin sahip olduğu potansiyelin ortaya çıkarılmasına yönelik bir yol haritası oluşturmak amacıyla, Çukurova Kalkınma Ajansı öncülüğünde ve Adana Valiliği ile Pozantı Belediyesi iş birliğinde bir ilçe gelişim planı çalışması yürütülmüştür. Bu çerçevede, Kasım 2025 döneminde Pozantı ilçesine yönelik saha çalışmaları ve kurum görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, ilçenin tarım ve hayvancılık, eğitim, turizm, sosyal yapı ve altyapı, ekonomi ve ormancılık başta olmak üzere temel gelişim alanlarında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve bu alanlara yönelik uygulanabilir proje önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Rapor, ilçe gelişim raporları için benimsenen ortak yapı esas alınarak düzenlenmiş olup; ilçeye ilişkin mevcut durum, sorun ve ihtiyaçlar ile proje ve faaliyet fikirleri (i) Tarım ve Hayvancılık, (ii) Eğitim, (iii) Turizm, (iv) Altyapı, (v) Sosyal Yapı ve Sosyal Hizmetler ve (vi) Yerel Sanayi, Madencilik ve Orman Ekonomisi olmak üzere altı tema altında ele alınmıştır. İzlenebilirliği sağlamak amacıyla Bölüm 2'deki her sorun bir kodla numaralandırılmış, Bölüm 3'teki proje ve faaliyet önerileri ile Bölüm 4'teki eşleştirme tablosunda aynı kodlara atıf yapılmıştır. Kod önekleri şöyledir: **H** – Tarım ve Hayvancılık, **E** – Eğitim, **T** – Turizm, **A** – Altyapı, **S** – Sosyal Yapı ve Sosyal Hizmetler, **M** – Yerel Sanayi, Madencilik ve Orman Ekonomisi. Proje kodları "P-" önekiyle aynı harfleri kullanmaktadır (ör. P-A1).

1.2. İlçenin Kısa Tanıtımı (Tarihçe, Coğrafi Durum, Demografik Yapı)

Tarihçe

Pozantı, Toros Dağları üzerinde stratejik bir geçit olan Gülek Boğazı yakınında yer aldığı için tarih boyunca önemli bir yerleşim olmuştur. Bölge, Hititler, Asurlular, Persler, Romalılar ve Bizanslılar gibi birçok uygarlığın egemenliğine girmiştir. Antik dönemde burası, Kilikya ile Anadolu arasındaki geçişi kontrol eden önemli bir noktadır.

Orta Çağ'da Araplar ve ardından Selçukluların hâkimiyetine giren Pozantı, daha sonra 1517'de Osmanlı Devleti topraklarına katılmıştır. Osmanlı döneminde geçit güvenliği ve ticaret yolları açısından önemini sürdürmüştür.

Kurtuluş Savaşı sırasında Pozantı, Fransız işgaline karşı direnişin simge yerlerinden biri olmuş; 1920'de burada Pozantı Kongresi toplanmıştır. Cumhuriyet döneminde (1954'te) ilçe statüsü kazanarak günümüzde Adana'nın önemli yayla ilçelerinden biri haline gelmiştir.

Coğrafi Durum

Pozantı, Adana ilinin kuzeyinde, Toros Dağları üzerinde yer alan bir ilçedir. Akdeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi'ni birbirine bağlayan Gülek Boğazı'na yakın konumda bulunur. Bu nedenle hem coğrafi hem de tarihî açıdan önemli bir geçiş noktasıdır.

İlçenin yeryüzü şekilleri genel olarak dağlık ve engebelidir. Toros Dağları ilçenin büyük bölümünü kaplar; vadiler, platolar ve geçitler yaygındır. Ortalama rakımı yaklaşık 850--900 metre civarındadır. Bu yükselti Pozantı'nın Adana merkezine göre daha serin bir iklime sahip olmasına neden olur ve ilçeyi yaz aylarında bir yayla yerleşimi hâline getirir.

Pozantı'da Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında geçiş özelliği görülür. Yazlar serin ve nispeten kurak, kışlar ise soğuk ve zaman zaman kar yağışlı geçer. Kış aylarında yüksek kesimlerde kar örtüsü uzun süre kalabilir.

Bitki örtüsü ağırlıklı olarak ormanlardan oluşur. İlçede çam, sedir ve ardıç ağaçları yaygındır. Yüksek kesimlerde dağ çayırları ve yayla bitkileri görülür. Bu doğal yapı hayvancılık ve yaylacılığı destekler.

Pozantı'nın yüzölçümü yaklaşık 900 kilometrekaredir. Geniş yüzölçümüne rağmen dağlık yapı nedeniyle yerleşim alanları dağınıktır. Coğrafi koşullar tarımı sınırlasa da elma, kiraz ve ceviz gibi serin iklim ürünleri yetiştirilmektedir.

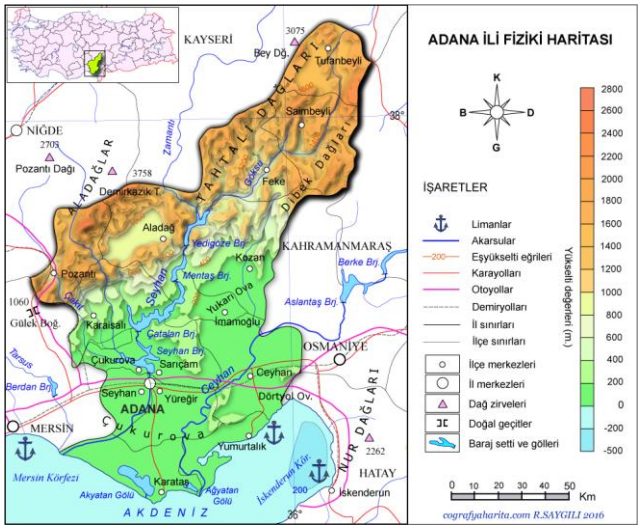

Şekil 1: *Adana İli Fiziki Haritası ve Pozantı İlçesi*

Demografik Yapı

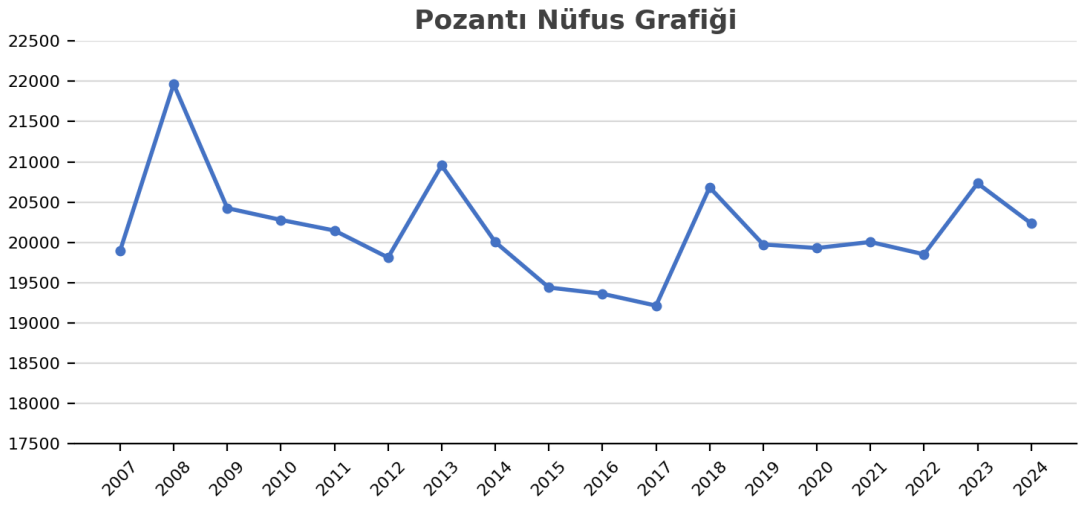

Şekil 2: *Pozantı Nüfusunun Yıllar İtibariyle Değişimi*

2024 yılsonu itibarıyla ilçe nüfusu toplam 20.235 kişidir. 2007 yılında 19.896 olan nüfus, 2024 yılına kadar 339 kişi (%1,7) artmış olup ilçe nüfusu yıllar itibarıyla yatay bir seyir izlemiştir. İlçede 21 mahalle bulunmaktadır.

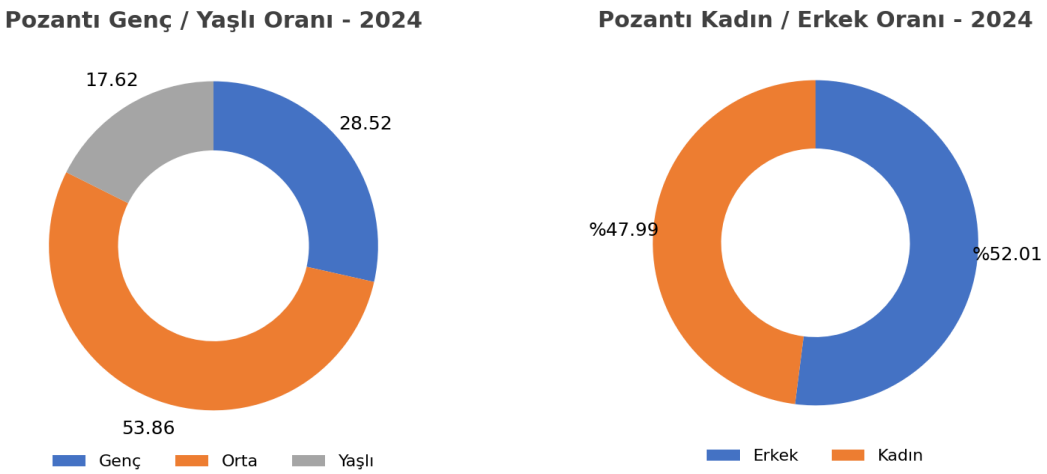

Şekil 3: Pozantı İlçesinde Nüfusun Yaş ve Cinsiyet Dağılımı

	Erkek	Kadın	Toplam
2007	10.002	9.894	19.896
2024	10.525	9.710	20.235

Tablo 1: *Pozantı Nüfusunun Cinsiyete Göre Dağılımı*

65 yaş ve üzeri nüfus, toplam nüfusun %18'ini oluşturmaktadır. Yaşlı bağımlılık oranı %27 olup Adana (%15) ve Türkiye (%15,54) ortalamalarının belirgin biçimde üzerindedir. 2024 yılında kadın nüfus 9.710, erkek nüfus 10.525'tir.

Sosyo-Ekonomik Durum

Pozantı, Adana ilinin kuzeyinde yer alan ve İç Anadolu ile Akdeniz Bölgelerini birbirine bağlayan stratejik bir konuma sahip olan bir ilçedir. Tarihsel olarak önemli bir geçiş noktası olan ilçe, bu özelliğini günümüzde de kara ve demir yolu ulaşımı açısından sürdürmektedir. Ancak bu avantajlı konumuna rağmen Pozantı, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından il merkezine kıyasla daha sınırlı imkânlara sahiptir.

2022 yılı Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi çalışmasına göre Pozantı, Türkiye'deki 973 ilçe arasında 422'nci, Adana'daki 15 ilçe arasında ise 7'nci sıradadır.

İlçe	Sıra	Skor	Kademe
Seyhan	42	2,043	1
Çukurova	76	1,529	2
Sarıçam	149	0,862	2
Yüreğir	203	0,596	2
Ceyhan	299	0,103	3
Kozan	338	0,016	3
Pozantı	422	-0,185	4
İmamoğlu	583	-0,434	4

İlçe	Sıra	Skor	Kademe
Yumurtalık	589	-0,448	4
Tufanbeyli	651	-0,521	5
Karaisalı	676	-0,546	5
Karataş	684	-0,564	5
Aladağ	818	-0,764	5
Saimbeyli	895	-0,946	6
Feke	899	-0,954	6

Şekil 4: Adana İlçeleri SEGE Sıralaması ve Pozantı İlçesinin Konumu

İlçenin ekonomik yapısı ağırlıklı olarak hayvancılık, tarım ve küçük ölçekli ticarete dayanmaktadır. Ancak ormanlık alanın yoğunluğu nedeniyle tarıma elverişli arazi sınırlı düzeyde kalmıştır. Tarımsal faaliyetlerde sofralık üzüm ve elma başta olmak üzere kiraz, ceviz, çilek ve çeşitli sebze ürünleri öne çıkmaktadır. 2024 yılı itibariyle toplam tarım alanı 34.660 dekar olarak bilinmektedir. TÜİK verilerine göre ilçede 15.353 dekar alanda meyve, 100 dekarda sebze, 3.507 dekarda tahıl (ağırlıklı olarak buğday ve arpa) yetiştiriciliği yapılmaktadır. Hayvancılık ise daha çok aile işletmeleri düzeyinde yapılmakta olup, modern üretim teknikleri sınırlı ölçüde kullanılmaktadır. İlçede 1.318 büyükbaş, 33.499 küçükbaş hayvan mevcut olup, 132 arıcılık işletmesi bulunmaktadır. Sanayi faaliyetleri gelişmiş değildir; bu durum istihdam olanaklarını kısıtlamakta ve özellikle genç nüfusun ilçe dışına göç etmesine neden olmaktadır.

Kurum görüşmelerinde, nitelikli eğitim imkânlarının ve istihdamın sınırlı olması nedeniyle genç nüfusun ilçe dışına göç ettiği belirtilmiştir. Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim temel düzeyde sağlanmakla birlikte, ileri düzey hizmetler için Adana il merkezine bağımlılık söz konusudur. Yaz aylarında yayla turizmi ve ilçeye gelen mevsimlik ziyaretçiler ekonomik hareketliliği kısmen artırmaktadır.

Sonuç olarak Pozantı, doğal kaynakları, iklimi ve ulaşım açısından sahip olduğu potansiyele rağmen, ekonomik çeşitliliğin azlığı, istihdam yetersizliği ve göç gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Tarımsal üretimin desteklenmesi, kırsal kalkınma projeleri, yayla ve doğa turizminin geliştirilmesi ile ilçenin sosyo-ekonomik yapısının güçlendirilmesi mümkün görülmektedir.

2. MEVCUT DURUM, SORUN VE İHTİYAÇLAR

2.1. Tema 1: Tarım ve Hayvancılık

Et ve Et Ürünleri Sektörü

Pozantı ilçesinde et ve et ürünleri tüketimi oldukça yüksektir. Buna karşın, et kesimi ve işlenmesine yönelik denetim mekanizmalarının yetersiz olduğu, kesimlerin büyük ölçüde sağlıksız ve hijyen koşullarından uzak ortamlarda gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Kurum görüşmelerinde bu durumun başta şarbon hastalığı olmak üzere ciddi halk sağlığı riskleri doğurduğu vurgulanmıştır.

Et denetimine ilişkin sorumluluğun 2014 yılından itibaren büyükşehir belediyesine geçmiş olmasına rağmen ilçede kaçak et kesimi, hastalık riski ve gıda zehirlenmeleri gibi risklerin devam ettiği vurgulanmıştır. İlçede daha önce kapatılmış olan mezbahaya alternatif olarak, yeri belirlenmiş ve fizibilite çalışması hazırlanmış bir mezbaha alanı bulunmaktadır. Bu doğrultuda, ilçeye resmi ve modern bir mezbahanın kurulması zorunlu bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

Bununla birlikte, ilçede et işleme tesisi ve entegre tesis eksikliği bulunmaktadır. Özellikle sucuk başta olmak üzere şarküteri ürünlerinin üretimi ve tüketimi yaygın olmasına rağmen, bu ürünlerin de büyük ölçüde sağlıksız ve kontrolsüz koşullarda üretildiği belirtilmiştir. Bu durum hem toplum sağlığı açısından risk oluşturmakta hem de markalaşma ve katma değer yaratılmasını engellemektedir.

İlçede marka, etiket ve ambalajlı ürünlere karşı "doğal değildir" algısının yaygın olduğu, bu nedenle üreticilerin markalaşma konusunda çekinceler yaşadığı ifade edilmiştir. Bu algının kırılabilmesi için markalaşma, pazarlama ve tüketici bilinci oluşturma odaklı projelerin geliştirilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Sucuk ve diğer şarküteri ürünlerinin standartlara uygun şekilde üretilerek marka alması, ilçenin ekonomik gelişimi açısından kritik görülmektedir.

İlçenin Ürün Profili ve Pazarlama Sorunları

Pozantı ilçesinde üretilen et, süt ve benzeri ürünlerin satışının temel nedeninin ilçenin jeopolitik konumu olduğu belirtilmiştir. İlçenin, genel anlamda tanınan meşhur olan çeşitli bir ürün gamı bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, ilçe et ürünleri ve çilek ile öne çıkmaktadır. Çileğin ilçenin coğrafi işaretli ürünü olduğu belirtilmekle birlikte bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediği ifade edilmiştir. Üretim, işleme ve pazarlama süreçlerinde örgütlenme eksikliği bulunmaktadır. Bu bağlamda, üretici kooperatiflerinin kurulması önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

İlçede ayrıca şalgam üretiminin mevcut olduğu, ancak herhangi bir standart gözetilmeksizin üretim yapıldığı ve organik olup olmadığına dair şüphelerin bulunduğu; tüm bunların da satışları olumsuz yönde etkileme riskini barındırdığı belirtilmiştir. Şalgamın; daha sağlıklı koşullarda üretilmesi, standartlarının belirlenmesi, etiketlenmesi ve markalaştırılması durumunda hem ilçenin tanınırlığına hem de ekonomisine önemli katkılar sağlayabileceği vurgulanmıştır.

Tarımsal Alanlar, Üretim ve Katma Değerli Ürünler

İlçede yaklaşık 100 dönümlük boş bir arazinin bulunduğu, bu alanın mandıra ve benzeri tarımsal tesislerin kurulumu için uygun olduğu ifade edilmiştir. Ancak söz konusu arazi için orman idaresinden izin alınması ve imar değişikliği yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu alanla ilgili olarak daha önce çeşitli faaliyetlere yönelik ön çalışmaların gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Arazinin su basma riski taşıdığı, bu nedenle dere ıslah çalışmalarının yapılmasının elzem olduğu vurgulanmıştır. Bu alanın yalnızca hayvancılık değil, aynı zamanda tarımsal üretim açısından da değerlendirilebileceği belirtilmiştir. Pozantı'da yetiştirilebilecek üzüm, gül, yaban mersini gibi katma değeri yüksek ürünlerin yanı sıra, lavanta bahçeleri gibi aromaterapi ve tıbbi-aromatik bitki üretiminin de değerlendirilebileceği ifade edilmiştir.

Meyve Üretimi, Şoklama ve Soğuk Zincir

İlçede çilek başta olmak üzere üzüm, vişne, kiraz gibi ürünlerin üretiminin yapıldığı; bu ürünlerin şoklama yöntemleriyle işlenerek markalaştırılması ve pazarlanmasının ilçeye önemli ekonomik katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Daha önce ilçedeki yüksekokul tarafından şoklanmış meyve satışı yapıldığı, ancak bu faaliyetin zamanla sekteye uğradığı ifade edilmiştir. Bu alanda yeniden projeler geliştirilmesinin faydalı olacağı vurgulanmıştır. Ayrıca, meyve üreticileri birliğinin kurulmasının üretim, pazarlama ve fiyat istikrarı açısından ilçeye katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

İlçede soğuk hava deposu yapımına yönelik çalışmaların yürütüldüğü bilgisi paylaşılmıştır. Bu yatırımların, tarımsal ürünlerin katma değerinin artırılması açısından kritik olduğu değerlendirilmektedir.

Süt ve Süt Ürünleri, Hayvancılık ve Balıkçılık

İlçede et ürünlerinin yanı sıra süt ve süt ürünleri üretiminin de yetersiz olduğu, bu alanda sağlıklı ve kontrollü üretim yapılabilecek mandıra tesislerinin zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Süt ve süt ürünleri işleme tesisinin eksikliği, önemli bir yapısal sorun olarak öne çıkmaktadır ve bu alanda proje geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

İlçede yılan balığı üretiminin yapıldığı, balıkçılık alanında da yeni projelerin geliştirilebileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, tavuk çiftliği kurulmasının ilçenin iklimi ve ekonomik koşulları açısından elverişli ve avantajlı olacağı ifade edilmiştir.

Arıcılık ve Orman Tabanlı Faaliyetler

Pozantı'nın florasının arıcılık faaliyetleri için oldukça uygun olduğu belirtilmiştir. Ancak bal üreticilerinin ürünlerini çok düşük fiyatlardan satmak zorunda kaldığı, sistemli bir üretim ve pazarlama örgütlenmesinin bulunmadığı vurgulanmıştır. Bu alanda kooperatifleşme ve markalaşmaya yönelik projelerin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Kooperatifçilik ve Örgütlenme Sorunları

İlçede kooperatifçilik faaliyetlerinin yaygın olmadığı belirtilmiştir. Daha önce "Kınalı Eller" adlı bir kooperatifin sıvı tarhana üretimi yaptığı ve başarılı çalışmalar yürüttüğü, ancak belediyenin ayrı bir kooperatif kurması nedeniyle oluşan rekabet ortamının mevcut kooperatifi işlevsiz hale getirdiği ve kapanmasına yol açtığı ifade edilmiştir.

Güncel durumda, iki adet kooperatifin kuruluş aşamasında olduğu; bunlardan birinin gıda kurutma, diğerinin ise hayvansal ve tarımsal üretim alanında faaliyet göstermeyi planladığı belirtilmiştir.

Su Yönetimi

İlçede su kaynağı sıkıntısı yaşanan bölgeler için göletten bahçe sulaması yapılmasının önerildiği ifade edilmiştir. Ayrıca, geomembran havuz projelerinin geliştirilmesinin sulama ve su yönetimi açısından faydalı olacağı belirtilmiştir.

Tarım ve hayvancılıkta karşılaşılan sorunlar

- **(H-1) Denetimsiz kesim ve mezbahalar:** İlçede resmi bir mezbaha bulunmamakta; kesimlerin büyük ölçüde denetimsiz ve hijyen koşullarından uzak ortamlarda yapılması şarbon başta olmak üzere halk sağlığı riskleri oluşturmaktadır.
- **(H-2) Et ve şarküteri ürünlerini işleyecek tesis eksikliği:** Sucuk başta olmak üzere şarküteri ürünleri ile şalgam standart dışı ve kontrolsüz koşullarda üretilmekte; et işleme ve entegre tesis bulunmamaktadır.
- **(H-3) Markalaşma ve pazarlama zayıflığı:** Etiketli ve ambalajlı ürünlere karşı "doğal değildir" algısı yaygındır; çilek gibi öne çıkan ürünlerin potansiyeli yeterince değerlendirilememektedir.
- **(H-4) Süt işleme tesisi eksikliği:** Sağlıklı ve kontrollü üretim yapabilecek mandıra ve süt ürünleri işleme tesisi bulunmamaktadır.
- **(H-5) Soğuk zincir ve meyve işleme:** Yüksekokulun yürüttüğü şoklanmış meyve satışı sekteye uğramış; soğuk hava deposu çalışmaları henüz tamamlanmamıştır.
- **(H-6) Örgütlenme ve kooperatifçilik zayıflığı:** Kooperatifçilik yaygın değildir; "Kınalı Eller" kooperatifinin kapanması örgütlenme deneyimini zayıflatmış, meyve üreticileri birliği bulunmamakta ve bal üreticileri ürünlerini düşük fiyatla satmaktadır.
- **(H-7) Tarımsal yatırımlar için arazi kısıtları:** Mandıra için uygun görülen yaklaşık 100 dönümlük arazi için orman idaresinden izin ve imar değişikliği gerekmekte, arazi su basma riski taşımaktadır.
- **(H-8) Sulama suyu yetersizliği:** Bazı bölgelerde su kaynağı sıkıntısı nedeniyle bahçe sulamasında güçlük yaşanmaktadır.
- **(H-9) Ürün çeşitliliğinin sınırlı olması:** İlçenin iklimine uygun katma değeri yüksek ürünler (üzüm, gül, yaban mersini, tıbbi ve aromatik bitkiler) ile tavukçuluk ve balıkçılık gibi alternatif üretim alanları yeterince değerlendirilmemektedir.

2.2. Tema 2: Eğitim

Örgün Eğitim Altyapısı

İlçede eğitim altyapısı, 2025 yılı itibarıyla okul öncesinden ortaöğretime kadar temel eğitim kademelerini kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. İlçe genelinde 1 anaokulu, 8 ilkokul, 5 ortaokul ve 3 lise olmak üzere toplam 17 örgün eğitim kurumu bulunmaktadır. Buna ek olarak 1 Halk Eğitim Merkezi ve 1 Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) ile birlikte, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı kurumlar dâhil eğitim kurumu sayısı toplam 20'ye ulaşmaktadır.

Bu kurumlarda görev yapan 243 öğretmen tarafından 2.788 öğrenciye eğitim hizmeti sunulmakta olup, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 11,5 olarak gerçekleşmiştir. İlçede kırsal yerleşimlerde ikamet eden öğrenciler için 357 öğrenci taşımalı eğitim kapsamında öğrenim görmektedir.

Akademik başarı açısından bakıldığında, Pozantı ilçesi LGS'de tam puan alan bir öğrenci çıkarmış olup, bu durum ilçe genelindeki eğitim potansiyelinin önemli bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu başarıyı sürdürülebilir kılacak ve yaygınlaştıracak destekleyici eğitim yapılarının sınırlı olduğu görülmektedir.

İlçede nitelikli lise bulunmamakta olup, mevcut çok programlı lise farklı alanları bünyesinde barındırsa da, program çeşitliliğinin artırılmasına ve daha işlevsel, istihdam odaklı eğitim modellerinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca ilçede meslek lisesi bulunmamakta, bu durum mesleki ve teknik eğitimin gelişimini sınırlandırmaktadır. Eğitim desteği alınabilecek etüt merkezi, dershane, kişisel gelişim merkezi gibi ilave eğitim kurumları da ilçede mevcut değildir.

Sosyal, kültürel ve sportif altyapı açısından değerlendirildiğinde; ilçede 1 adet kapalı spor salonu bulunmaktadır. Belediyeye ait halı saha hizmet vermekte olup, belediyenin kapalı yüzme havuzu inşaatı devam etmektedir. Buna karşın, ilçenin spor altyapısının çeşitlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle spor ekipmanı desteği gereksinimi bulunmakta; güreş sporu için ekipman temini ve spor amaçlı kullanılabilecek uygun bir mekân ihtiyacı ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda, Milli Emlak mülkiyetinde bir binanın bu amaçla değerlendirilebileceği ifade edilmektedir.

İlçede öğretmenevi bulunmaması, eğitim çalışanlarının barınma ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması açısından önemli bir eksikliktir. Ayrıca çok amaçlı toplantı ve etkinlik salonunun bulunmaması, ilçede akademik, kültürel ve sosyal faaliyetlerin düzenlenmesini sınırlamaktadır. Ulaşım imkânlarının kısıtlı olması nedeniyle, köylerde ikamet eden öğrencilerin ilçe merkezinde düzenlenen etkinliklere erişimi sınırlıdır. Bu durum, ilçede tiyatro ve sinema salonlarının bulunmaması ile birleştiğinde, öğrencilerin kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılımını önemli ölçüde azaltmaktadır.

Yükseköğretim ve Barınma Sorunu

Pozantı ilçesinde bulunan yüksekokul bünyesinde tarım, ormancılık, maden ve hayvancılık alanlarında eğitim veren bölümler mevcuttur. Bu bölümler, ilçenin tarımsal ve kırsal kalkınma potansiyeli ile doğrudan örtüşen ve stratejik öneme sahip alanlardır.

Ancak yüksekokulda daha önce verilmekte olan organik tarım eğitiminin, öğrencilerin yaşadığı barınma sorunu nedeniyle sürdürülemediği; yeterli barınma imkânı bulunmadığı için öğrenci talebinin azaldığı ve sonuç olarak ilgili bölümün öğrenci alamaz hale gelerek kapandığı belirtilmiştir. Bu durum, ilçenin eğitim altyapısının ve beşerî sermayesinin zayıflamasına neden olmaktadır.

Bu çerçevede, ilçede KYK yurdu başta olmak üzere öğrenci barınma ihtiyacının karşılanmasına yönelik yatırımların hayata geçirilmesi, yükseköğretim programlarının sürdürülebilirliği açısından kritik bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir.

Ortaöğretim ve Mesleki Eğitim Eksiklikleri

Çok sayıda öğrencinin taşımalı eğitim sistemiyle eğitime devam etmek zorunda kaldığı ifade edilmiştir. Bu durum, öğrencilerin eğitim sürecine erişimini zorlaştırmakta, eğitimde fırsat eşitsizliğini artırmakta ve okul terk riskini yükseltmektedir.

Ayrıca, öğrencilerin okul saatleri dışında akademik destek alabilecekleri etüt merkezi, dershane veya benzeri destekleyici eğitim kurumlarının bulunmaması, eğitim başarısını olumsuz etkileyen önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Bu alandaki eksikliğin giderilmesine yönelik projelerin geliştirilmesinin, ilçedeki eğitim kalitesini artıracağı değerlendirilmektedir.

Mesleki Beceri Kazandırma ve Usta Öğretici Eksikliği

Pozantı ilçesinde gençlere yönelik meslek kazandırma faaliyetlerinin yetersiz olduğu, özellikle uygulamalı eğitim verebilecek usta öğretici eksikliği bulunduğu belirtilmiştir. Bu durum, gençlerin istihdama katılımını zorlaştırmakta ve yerel iş gücünün niteliğinin artırılmasının önünde engel oluşturmaktadır.

Tarım, hayvancılık, gıda işleme, ormancılık ve el sanatları gibi ilçenin potansiyeline uygun alanlarda usta-çırak ilişkisini güçlendirecek, sertifikalı ve uygulamalı eğitim programlarının geliştirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

Gençlik, Kültür ve Sosyal Destek Alanları

İlçede gençlerin kültürel, sportif ve eğitsel faaliyetlerden faydalanabileceği kapsamlı bir altyapının bulunmadığı ifade edilmiştir. Gençlerin sosyal gelişimini destekleyecek, boş zamanlarını verimli değerlendirebilecekleri ve çok yönlü destek alabilecekleri bir gençlik merkezinin ilçeye kazandırılmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.

Eğitimde karşılaşılan sorunlar

- **(E-1) Meslek yüksekokulu öğrencileri için barınma bulunmaması:** İlçede KYK yurdu bulunmaması nedeniyle öğrenci talebi azalmış ve organik tarım programı öğrenci alamaz hale gelerek kapanmıştır.
- **(E-2) Nitelikli lise ve meslek lisesi eksikliği:** İlçede nitelikli lise ve meslek lisesi bulunmamakta, çok programlı lisenin program çeşitliliği sınırlı kalmaktadır.
- **(E-3) Taşımalı eğitim ve kırsal öğrencilerin erişimi:** 357 öğrenci taşımalı eğitimle öğrenim görmekte; köylerdeki öğrencilerin ilçe merkezindeki etkinliklere erişimi sınırlıdır.
- **(E-4) Akademik destek imkânlarının bulunmaması:** Etüt merkezi, dershane veya benzeri destekleyici eğitim kurumu bulunmamaktadır.
- **(E-5) Usta öğretici ve uygulamalı mesleki eğitim eksikliği:** Tarım, hayvancılık, gıda işleme, ormancılık ve el sanatları gibi alanlarda uygulamalı eğitim verebilecek usta öğretici bulunmamaktadır.
- **(E-6) Öğretmenevi ve çok amaçlı salon eksikliği:** Öğretmenevi, çok amaçlı toplantı ve etkinlik salonu ile tiyatro ve sinema salonu bulunmamaktadır.
- **(E-7) Gençlere yönelik spor ve sosyal alanların yetersizliği:** Gençlik merkezi bulunmamakta; spor altyapısının çeşitlendirilmesine, güreş için ekipman ve uygun bir mekâna ihtiyaç duyulmaktadır.

2.3. Tema 3: Turizm

Pozantı ilçesi, Toros Dağları'nın eteklerinde konumlanması, serin iklimi ve doğal güzellikleriyle önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Özellikle Akdeniz ve İç Anadolu bölgeleri arasında bir geçiş noktası olması, ilçeyi ulaşım açısından avantajlı bir konuma getirmektedir. Buna karşın Pozantı'da turizm faaliyetleri henüz yeterince gelişmemiş olup, mevcut potansiyel büyük ölçüde değerlendirilmemektedir.

Pozantı'nın turizminde yayla turizmi ön plana çıkmaktadır. İlçeye bağlı yaylalar, yaz aylarında özellikle Adana ve çevre illerden gelen ziyaretçiler için önemli bir çekim merkezidir. Serin havası, doğal bitki

örtüsü ve sakin yaşam tarzı, doğayla iç içe vakit geçirmek isteyenler için cazip bir ortam sunmaktadır. Bunun yanı sıra, ilçenin ormanlık alanları ve dağlık yapısı doğa yürüyüşleri, trekking, kampçılık ve fotoğrafçılık gibi alternatif turizm türleri açısından önemli fırsatlar barındırmaktadır.

Tarihi ve kültürel açıdan bakıldığında Pozantı, geçmişte önemli ticaret ve ulaşım yolları üzerinde yer alması nedeniyle belirli bir kültürel mirasa sahiptir. Ancak bu mirasın tanıtımı ve turizme kazandırılması yeterli düzeyde değildir. Tarihi yapılar, eski yerleşim alanları ve yöresel kültür unsurları, doğru planlama ve restorasyon çalışmalarıyla kültür turizmi kapsamında değerlendirilebilecek niteliktedir.

Pozantı'nın turizm açısından bir diğer potansiyeli günübirlik ve geçiş turizmidir. İlçenin önemli kara ve demir yolu güzergâhları üzerinde bulunması, seyahat edenler için kısa süreli konaklama, dinlenme ve yeme-içme hizmetlerinin geliştirilmesi açısından fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca yayla kültürü, yöresel mutfak, doğal ürünler ve festivaller aracılığıyla kırsal turizm ve eko-turizm faaliyetleri çeşitlendirilebilir.

Bununla birlikte, Pozantı'da turizmin gelişmesinin önünde çeşitli engeller bulunmaktadır. En önemli sorunlardan biri konaklama tesislerinin yetersizliği ve mevcut tesislerin turizm standartları açısından sınırlı kapasiteye sahip olmasıdır. Turizm altyapısının (yol, yönlendirme levhaları, sosyal alanlar, çevre düzenlemeleri) yetersizliği, ziyaretçi deneyimini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca ilçenin tanıtım faaliyetlerinin zayıf olması, Pozantı'nın turizm açısından yeterince bilinir hale gelmesini engellemektedir.

Nitelikli insan kaynağı eksikliği, turizm alanında girişimciliğin sınırlı olması ve yerel halkın turizm bilincinin yeterince gelişmemiş olması da önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Mevsimsellik sorunu nedeniyle turizm faaliyetleri çoğunlukla yaz aylarıyla sınırlı kalmakta, bu durum sürdürülebilir bir ekonomik katkı sağlanmasını zorlaştırmaktadır.

Turistik Odak Noktaları

Pozantı ilçesi, sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerler doğrultusunda farklı turizm türlerine hitap eden önemli turistik odak noktalarına ev sahipliği yapmaktadır. İlçe genelinde belirlenen başlıca turistik alanlar; Çakıt Vadisi / Taşdurmaz, Belemedik, Tekir Yaylası, Gülek Kalesi ve Akköprü / Şekerpınar olarak öne çıkmaktadır.

Bu turistik odak noktaları arasında, ziyaretçi yoğunluğu ve bilinirlik düzeyi açısından Çakıt Vadisi / Taşdurmaz, Belemedik ve Tekir Yaylası ilçenin en popüler ve en çok tercih edilen destinasyonlarıdır. Söz konusu alanlar, doğal peyzaj değerleri, ulaşım avantajları ve sundukları rekreasyon imkânları sayesinde Pozantı turizminin çekirdek alanlarını oluşturmaktadır.

Çakıt Vadisi / Taşdurmaz

Çakıt Vadisi (Taşdurmaz), Pozantı ilçesi sınırları içerisinde yer alan, Çakıt Suyu Çayı'nın vadi boyunca akması ve Topaşır Milli Parkı'nı da kapsayan geniş çam ormanlarıyla çevrili, doğal açıdan son derece etkileyici bir alandır. Zengin bitki örtüsü, su kaynakları ve dağlık topoğrafyasıyla bölge, doğa temelli turizm açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır.

Vadi, Hacıkırı -- Belemedik yerleşimleri arasında konumlanması nedeniyle ulaşım açısından avantajlıdır. Kara ve demir yolu bağlantılarına yakınlığı, özellikle günübirlik ziyaretler ve alternatif turizm faaliyetleri için erişilebilirliği artırmaktadır.

Çakıt Vadisi, başta doğa yürüyüşü (trekking) olmak üzere kaya tırmanışı ve slackline (ip üstünde yürüme) gibi doğa sporları için elverişli doğal alanlara sahiptir. Bunun yanı sıra vadi ve çevresi, dağ

bisikleti, motocross, offroad sporları, doğa ve manzara fotoğrafçılığı ile kampçılık faaliyetleri açısından da yüksek bir potansiyel sunmaktadır.

Meteorolojik ölçümler yapılması halinde bölgenin yamaç paraşütü açısından da değerlendirilebilecek rüzgâr ve topografik koşullara sahip olduğu öngörülmektedir. Bu durum, Çakıt Vadisi'nin macera ve ekstrem spor turizmi kapsamında çeşitlendirilmesine olanak sağlayabilecek önemli bir fırsat olarak değerlendirilmektedir.

Ayrıca vadi, tarihi açıdan da önemli bir değere sahiptir. Vadiden geçen tarihi demir yolu hattı ve bu hatta ait tarihi kalıntılar, bölgenin kültürel mirasını oluşturarak doğa turizmi ile kültür turizminin birlikte ele alınabileceği özgün bir destinasyon kimliği kazandırmaktadır.

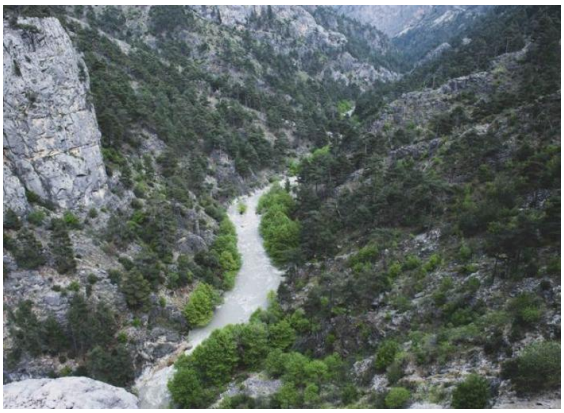

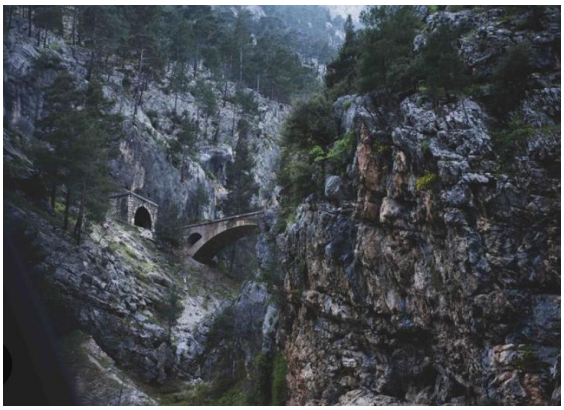

Belemedik

Belemedik, Taşdurmaz Vadisi'nin girişinde konumlanan, doğal ve kültürel dokusunu büyük ölçüde korumuş, tarihi bir tren istasyonu etrafında gelişmiş küçük ve özgün bir yerleşim yeridir. Bölge, Osmanlı döneminden günümüze ulaşan Alman kalıntılarına ev sahipliği yapması ve tarihi demir yolu hattının önemli duraklarından biri olması nedeniyle demir yolu tarihi açısından da özel bir konuma sahiptir.

Belemedik, asırlık çınar ağaçlarıyla kaplı geniş bir mesire alanına sahip olup, özellikle bahar ve yaz aylarında doğayla iç içe vakit geçirmek isteyen ziyaretçiler için önemli bir rekreasyon alanı sunmaktadır. Toros Dağları'nın çevrelediği vadi içerisinde yer alması, bölgeye yüksek görsel değer kazandırmakta; doğal peyzaj, iklim ve topoğrafya özellikleri Belemedik'i alternatif turizm türleri açısından cazip hâle getirmektedir.

Bölgeye Hacıkırı -- Belemedik hattında trenle ulaşımın mümkün olması, Belemedik'i nadir bulunan bir "trenle erişilebilen vadi köyü" kimliğine kavuşturmaktadır. Bu özellik, hem günübirlik ziyaretler hem de tematik turizm faaliyetleri açısından önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Hacıkırı -- Taşdurmaz -- Belemedik güzergâhı ise doğa yürüyüşü ve dağ bisikleti parkurları oluşturulmasına elverişli yapısıyla, bölgesel ölçekte entegre bir doğa ve spor turizmi rotası oluşturma potansiyeli taşımaktadır.

Bu güçlü doğal, tarihi ve ulaşım altyapısı, bölgeyi Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi kapsamında stratejik bir odak alan hâline getirmektedir. Pozantı ilçesinin turizm alanındaki en güçlü projelerinden biri olarak hazırlık aşamasında bulunan ve proje sahibi Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı olan bu proje kapsamında; hayata geçirilmesi planlanan Adana–Belemedik Turistik Treni ile bölgenin turizm erişilebilirliğinin artırılması hedeflenmektedir. Projenin ortakları

arasında Pozantı Belediyesi'nin yanı sıra Karaisalı Belediyesi, ÇUKTOB, Adana Valiliği, TCDD Taşımacılık A.Ş. ve Adana Ticaret Odası yer almaktadır.

Proje çerçevesinde, turistik tren hattının en önemli durakları arasında yer alan Hacıkırı ve Belemedik istasyonlarında altyapı iyileştirme çalışmalarının yapılması, istasyon çevrelerinin ziyaretçi dostu alanlara dönüştürülmesi ve turistik ürün satış ünitelerinin oluşturulması planlanmaktadır. Ayrıca, bölgede oluşturulacak gezi, yürüyüş ve bisiklet rotalarının tren turizmi faaliyetleriyle entegre edilmesi, ziyaretçilerin doğa, spor ve kültürel deneyimleri bir arada yaşayabilmesine imkân sağlayacaktır.

Projenin önemli bileşenlerinden biri olarak, bölgenin demir yolu tarihini ve kültürel mirasını yansıtan tematik bir demir yolu müzesinin kurulması da öngörülmektedir. Bu müze aracılığıyla tarihi demir yolu hattının hikâyesi, Belemedik ve Hacıkırı'nın demir yolu belleği ve bölgenin geçmişten günümüze ulaşan hikâyesinin ziyaretçilere aktarılması amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak Belemedik ve Taşdurmaz Vadisi; sahip olduğu doğal güzellikler, tarihi demir yolu mirası ve trenle ulaşım imkânı sayesinde, Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi ile bütünleştiğinde bölgesel ölçekte örnek bir tematik turizm destinasyonu olma potansiyeline sahiptir. Bu proje, bölgenin turizm çeşitliliğini artırmasının yanı sıra yerel ekonomik hareketliliği destekleyen, sürdürülebilir ve özgün bir kalkınma modeli sunmaktadır.

Tekir Yaylası

Tekir Yaylası, Toros Dağları'nın yüksek kesimlerinde konumlanan, serin iklimi ve doğal peyzajı ile bölgenin en bilinen yayla yerleşimlerinden biridir. Özellikle yaz aylarında Adana ve çevre illerden gelen ziyaretçiler için önemli bir kaçış noktası olan Tekir Yaylası, uzun yıllardır sürdürülen yaylacılık geleneği ile bölgenin sosyal ve kültürel yaşamında önemli bir yere sahiptir.

Tekir Yaylası'nın en önemli turizm avantajlarından biri, serin ve temiz havası, geniş yayla düzlükleri ve çevresini saran çam ormanlarıdır. Bu doğal yapı, yaylayı başta yayla turizmi, dinlenme ve rekreasyon faaliyetleri açısından cazip kılmaktadır. Yazlık konut kullanımı, günübirlik ziyaretler, doğa yürüyüşleri ve piknik alanları, yaylada öne çıkan turizm ve rekreasyon faaliyetleridir. Ayrıca yayla kültürü, geleneksel yaşam biçimi, yöresel ürünler ve mevsimsel hareketlilik, Tekir Yaylası'nı kırsal turizm açısından da değerlendirilebilir bir alan hâline getirmektedir.

Yaylacılık açısından Tekir Yaylası, geçmişte hayvancılıkla iç içe yürütülen mevsimlik yerleşim anlayışının önemli merkezlerinden biri olmuştur. Günümüzde yaylacılık faaliyetleri daha sınırlı ölçekte sürdürülmekle birlikte, hayvancılık, doğal ürün üretimi ve geleneksel yayla yaşamına dayalı kültürel değerler hâlen varlığını korumaktadır. Bu yönüyle Tekir Yaylası, yaylacılık kültürünün yaşatılması ve turizmle bütünleştirilmesi açısından potansiyel barındırmaktadır.

Bununla birlikte Tekir Yaylası'nın turizm ve yaylacılık açısından bazı dezavantajlı yönleri bulunmaktadır. Öncelikle, yaylada plansız yapılaşma ve yoğun yazlık konut kullanımı, doğal doku üzerinde baskı oluşturmakta ve yaylanın özgün kimliğinin zayıflamasına neden olmaktadır. Turizm altyapısının (otopark, yönlendirme levhaları, sosyal alanlar, çevre düzenlemesi, atık yönetimi) yetersizliği, ziyaretçi deneyimini olumsuz etkilemektedir.

Bir diğer önemli sorun, turizm faaliyetlerinin büyük ölçüde mevsimsel olmasıdır. Yayla, yaz ayları dışında yeterince ziyaret edilmemekte; bu durum turizmin sürdürülebilirliğini ve ekonomik katkısını sınırlamaktadır. Ayrıca konaklama tesislerinin sınırlı olması ve mevcut tesislerin nitelik açısından yetersiz kalması, yaylanın turizm çeşitliliğini artırmasını zorlaştırmaktadır.

Doğa ve Eko-Turizm Potansiyeli

Pozantı'nın doğal güzellikleri ve sahip olduğu coğrafi çeşitlilik, özellikle doğa temelli turizm faaliyetleri açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu kapsamda, Belemedik Vadisi ilçenin turizmde markalaşması açısından öncelikli alanlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Belemedik Vadisi ile Varda Köprüsü arasındaki rota, doğal peyzajı, tarihi unsurları ve erişilebilirliği sayesinde turizm açısından stratejik bir güzergâh niteliği taşımaktadır.

İlçe Tarım ve Gıda Müdürlüğü tarafından 2018 yılında söz konusu rotaya yönelik olarak kanyon düzenlemeleri, doğa sporları ve benzeri açık hava faaliyetlerini içeren bir proje hazırlandığı belirtilmiştir. Bu projenin Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi ile birlikte hayata geçirilmesi, bölgenin turizm altyapısının güçlendirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

İlçe yaz aylarında özellikle Akçatekir Yaylası'na oldukça fazla göç almaktadır. Bu durumda altyapının da yetersiz kalabildiği belirtilmiştir. Ayrıca Akçatekir-Pozantı arasında tramvay/raylı sistem ile güzel manzaranın değerlendirilebileceği vurgulanmıştır.

Trekking, Kamp ve Doğa Sporları

Pozantı ilçesi, doğal güzellikleri ve topografik yapısı itibarıyla trekking rotalarının oluşturulması, kamp alanlarının geliştirilmesi ve doğa sporlarına yönelik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi açısından uygun alanlara sahiptir. Özellikle Kapuzlu Kanyonu ve Kamışlı bölgesi, bu tür faaliyetlerin yürütülmesi için elverişli alanlar olarak öne çıkmaktadır.

Kamışlı Kanyonu'nun endemik bitki çeşitliliği açısından zengin olduğu, bu nedenle bölgede yürüyüş yolları, doğa gözlem alanları ve tanıtım faaliyetleri oluşturularak eko turizm açısından değerlendirilmesinin önemli olduğu belirtilmiştir. Bu alanlara yönelik altyapı ve tanıtım eksikliği, turizm potansiyelinin yeterince kullanılmasını engellemektedir.

Ayrıca, Çakıt--Taşdurmaz Yolu'nun düzenlenmesi gerektiği, ulaşım altyapısının iyileştirilmesinin turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından önemli olduğu vurgulanmıştır.

Kültür ve Tarih Turizmi

Belemedik bölgesinde Anzak mezarlarının bulunduğu, bu alanların kültür ve tarih turizmi açısından önemli bir potansiyel taşıdığı belirtilmiştir. Özellikle bu potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla Alman firmalarla ortaklaşa projelerin yürütülmesi, uluslararası turist çekilmesi ve bölgenin tanınırlığının artırılması açısından önemli bir fırsat olarak değerlendirilmektedir.

Sağlık ve Kış Turizmi Potansiyeli

Pozantı ilçesinin sağlık turizmi açısından da önemli bir potansiyele sahip olduğu ifade edilmiştir. Bölgede altı adet termal tesisin bulunduğu, termal kaynakların turizm çeşitliliği açısından değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bununla birlikte, ilçenin iklim koşullarının hem yaz hem de kış turizmine, hatta kayak sporlarına uygun olduğu ifade edilmiş; ilçede kurulabilecek bir kayak merkezinin ilçenin yıl boyunca turizm destinasyonu olarak değerlendirilmesine katkı sağlayacağı ve Elmalı Kayak Merkezi'nin potansiyelinin güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kayak turizmine yönelik yatırımların kar örtüsünün süresi, yükselti ve erişim koşullarına bağlı olduğu dikkate alındığında, bu önerinin teknik bir fizibilite çalışmasıyla değerlendirilmesi gerekmektedir.

Turizmde karşılaşılan sorunlar

- **(T-1) Konaklama tesislerinin yetersizliği:** Konaklama tesisleri sınırlı kapasitede olup mevcut tesisler turizm standartları açısından yetersiz kalmaktadır.
- **(T-2) Turizm altyapısının yetersizliği:** Yol, yönlendirme levhaları, otopark, sosyal alanlar, çevre düzenlemesi ve atık yönetimi gibi ziyaretçi altyapısı Tekir ve Akçatekir yaylaları başta olmak üzere yetersizdir.
- **(T-3) Tanıtım ve bilinirlik eksikliği:** İlçenin turizm değerleri yeterince tanıtılamamakta, geçiş güzergâhı üzerindeki konumundan tanıtım açısından yararlanılamamaktadır.
- **(T-4) Turizmin mevsimsel olması:** Turizm faaliyetleri büyük ölçüde yaz aylarıyla sınırlı kalmakta; termal kaynaklar ve kış turizmi potansiyeli değerlendirilmemektedir.
- **(T-5) Nitelikli insan kaynağı ve girişimcilik:** Turizm alanında nitelikli insan kaynağı ve girişimcilik sınırlı, yerel halkın turizm bilinci yeterince gelişmemiştir.
- **(T-6) Yaylalarda plansız yapılaşma:** Tekir Yaylası'nda plansız yapılaşma ve yoğun yazlık konut kullanımı doğal doku üzerinde baskı oluşturmaktadır.
- **(T-7) Kültürel mirasın turizme kazandırılamaması:** Tarihi demir yolu mirası, Belemedik'teki Anzak mezarları ve tarihi yapılar turizm açısından yeterince değerlendirilmemektedir.
- **(T-8) Doğa sporları ve rota altyapısının eksikliği:** Çakıt Vadisi, Kapuzlu ve Kamışlı kanyonlarında yürüyüş, kamp ve doğa sporlarına yönelik altyapı ve tanıtım eksiktir.

2.4. Tema 4: Altyapı

Pozantı'da altyapı hizmetlerinin sunumu; dağlık ve engebeli topoğrafya, yaklaşık 900 km²'lik ilçe alanına dağılmış 21 mahalleden oluşan yerleşim yapısı, yaz aylarında Akçatekir ve Tekir yaylalarına yönelen mevsimsel nüfus ve ilçenin Akdeniz ile İç Anadolu arasındaki transit geçiş güzergâhı üzerinde yer alması gibi koşullardan doğrudan etkilenmektedir.

İçme Suyu

Pozantı ilçesi ve bağlı mahallelerin içme ve kullanma suyu ihtiyacı, ağırlıklı olarak kaynak sularından karşılanmaktadır. İlçe merkezi ile birlikte Aşcıbekirli, Yirikler, Yazıcak, Yukarıkamışlı, Alpu, Fındıklı başta olmak üzere bağlı mahallelerde su temini, doğal kaynaklara dayalı sistemler üzerinden sağlanmaktadır. Bu durum, bölgenin su kaynakları açısından göreceli bir avantaja sahip olduğunu göstermektedir.

Pozantı Belediyesi ve Akçatekir bölgesinin ana içme suyu ihtiyacını karşılayan Şekerpınarı Kaynağı, yüksek debisiyle ilçenin en önemli su temin kaynağı konumundadır. 2024 yılı verilerine göre kaynaktan Pozantı Belediyesi için 80 l/s, Akçatekir bölgesi için ise 106 l/s debi tahsisi yapılmıştır. Pozantı Belediyesi'ne yapılan 80 l/s'lik tahsis günde yaklaşık 6.900 m³ suya karşılık gelmekte olup ilçenin 2024 yılı toplam nüfusu (20.235 kişi) esas alındığında dahi kişi başına günlük yaklaşık 340 litrelik bir kaynak kapasitesine işaret etmektedir. Akçatekir bölgesine ayrılan 106 l/s'lik tahsisin yeterliliğinin ise yaz aylarında yaylada bulunan nüfus dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Buna ek olarak, bölgede yeraltı suyu kaynakları da içme ve kullanma suyu temininde tamamlayıcı bir unsurdur. "Adana – Pozantı" bölgesi için belirlenen yıllık yeraltı suyu tahsis miktarı 1.166.270 m³ (ortalama yaklaşık 37 l/s) olup, bu kaynaklar özellikle kurak dönemlerde ve talebin arttığı dönemlerde sistemin sürekliliğini destekleyici nitelik taşımaktadır.

Kaynak kapasitesinin bu ölçüde yüksek olmasına karşın, merkez mahalleler dışında özellikle Yeni Kocacık, Gökbez ve Karakışlakçı mahallelerinde içme suyu konusunda ciddi sorunlar yaşandığı belirtilmiştir. Bu sorunun kalıcı olarak çözülebilmesi için isale hattı yapılmasının gerekli olduğunun ifade edilmesi, sorunun kaynak yetersizliğinden çok dağınık yerleşimlere suyu iletecek altyapının eksikliğinden kaynaklandığına işaret etmektedir.

Kanalizasyon ve Atık Su Arıtma

Adana genelinde bulunan 15 ilçeden 12'sinin atık suları ASKİ kanalizasyon sistemine bağlı olarak yönetilmekte olup, Pozantı ilçesi bu kapsamda yer almamaktadır. Bu durum, ilçede atık su yönetiminin bütüncül ve merkezi bir sistem üzerinden yürütülemediğini göstermektedir.

İlçe genelinde faal bir kentsel Atık Su Arıtma Tesisi (AAT) bulunmamaktadır. 2024 yılı verilerinde Pozantı için planlanan atık su arıtma tesisinin "Plan" aşamasında olduğu belirtilmekte; Kasım 2025'te gerçekleştirilen kurum görüşmelerinde ise tesisin yapımının devam ettiği bilgisi paylaşılmıştır.

Pozantı ilçesinde arıtılan ya da alıcı ortama deşarj edilen atık sulara ilişkin herhangi bir miktar veya ölçüm verisi bulunmamaktadır. Arıtma altyapısının henüz hayata geçirilmemiş olması, düzenli izleme ve raporlama mekanizmalarının da oluşmasını sınırlamaktadır.

Katı Atık Yönetimi

İlçede katı atık yönetimi, ilçenin coğrafi konumu ve Adana il merkezine olan uzaklığı dikkate alınarak aktarma esaslı bir sistem üzerinden yürütülmektedir. Pozantı, Adana merkezde bulunan Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisine en uzak ilçelerden biri konumunda olup, ilçe merkezinin tesise olan mesafesi 106 km, Tekir bölgesinin mesafesi ise 95 km'dir. Bu mesafeler nedeniyle, katı atıkların doğrudan bertaraf tesisine taşınması yerine, aktarma istasyonları aracılığıyla nakli tercih edilmektedir.

Bu kapsamda ilçede, toplanan evsel atıkların geçici olarak bir araya getirilerek merkeze sevk edildiği iki adet aktarma istasyonu bulunmaktadır. Bunlar; Pozantı (Merkez) Aktarma İstasyonu ve Tekir Aktarma İstasyonu olup, atık toplama ve taşıma faaliyetlerinin daha etkin ve ekonomik bir şekilde yürütülmesine hizmet etmektedir.

Tıbbi atıklar ise ayrı bir sistemle toplanmakta ve bertaraf edilmektedir. 2024 yılı verilerine göre, Pozantı ilçesinden toplam 16,33 ton tıbbi atık toplanmış olup, bu atıklar lisanslı sterilizasyon tesisine gönderilerek mevzuata uygun şekilde bertaraf edilmiştir. Atık miktarlarının izlenmesi, aktarma

altyapısının güçlendirilmesi ve geri kazanım uygulamalarının geliştirilmesi, sistemin etkinliğini artıracak temel unsurlar arasında yer almaktadır.

Ulaşım

Pozantı, tarih boyunca Gülek Boğazı yakınında Akdeniz ile İç Anadolu'yu birbirine bağlayan geçiş konumunu günümüzde kara ve demir yolu ulaşımı açısından sürdürmektedir. Bu konum ilçe için önemli bir avantaj olmakla birlikte yoğun bir transit trafik yükünü de beraberinde getirmektedir. Kurum görüşmelerinde, Pozantı'nın transit bir bölgede yer alması nedeniyle trafik kazalarından sıklıkla etkilendiği ve bu nedenle sağlık hizmetleri ile acil müdahale kapasitesinin güçlendirilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır (bkz. 2.5).

İlçe içi ulaşımda ise dağınık yerleşim yapısı belirleyicidir. Ulaşım imkânlarının kısıtlı olması nedeniyle köylerde ikamet eden öğrencilerin ilçe merkezinde düzenlenen etkinliklere erişiminin sınırlı olduğu belirtilmiş (bkz. 2.2); turizm odak noktalarından Çakıt Vadisi'ne erişimde önem taşıyan Çakıt–Taşdurmaz Yolu'nun düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Demir yolu tarafında ise Hacıkırı ve Belemedik istasyonları, Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi kapsamında altyapı iyileştirmesi planlanan noktalar arasındadır (bkz. 2.3).

Yaylalarda Mevsimsel Nüfus ve Altyapı

İlçe yaz aylarında özellikle Akçatekir Yaylası'na yoğun göç almakta ve bu dönemde altyapının yetersiz kalabildiği belirtilmektedir. Tekir Yaylası'nda da plansız yapılaşma ve yoğun yazlık konut kullanımının doğal doku üzerinde baskı oluşturduğu; otopark, yönlendirme levhaları, sosyal alanlar, çevre düzenlemesi ve atık yönetimi altyapısının yetersiz olduğu ifade edilmiştir (bkz. 2.3). Bu nedenle yaylalardaki altyapı ihtiyacının kış nüfusuna göre değil, yaz aylarındaki en yüksek nüfusa göre planlanması gerekmektedir.

Koruma Alanları ve Çevresel Baskılar

Pozantı ilçesi, sahip olduğu doğal alanlar, biyolojik çeşitlilik ve çevresel değerler açısından önemli koruma alanlarını bünyesinde barındırmaktadır. Bu kapsamda ilçede yer alan Belemedik Tabiat Parkı, 4.349 hektarlık geniş bir alanı kapsamakta olup, bölgenin doğal ekosisteminin korunması ve kontrollü kullanımı açısından stratejik öneme sahiptir. Bunun yanı sıra Şekerpınarı Doğal Sit Alanı, "Kesin Korunacak Hassas Alan" ve "Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" statülerine sahip olup, içme suyu kaynakları ve doğal yaşamın devamlılığı açısından özel koruma altında bulunan alanlar arasında yer almaktadır.

İlçede doğal ve kültürel mirasın korunmasına yönelik olarak tescilli anıt ağaçlar da bulunmaktadır. Bu kapsamda; Belemedik'te yer alan Çınar Ağacı, Bürücek Mahallesi'ndeki Ceviz Ağacı ve Çetinlik Mahallesi'ndeki Sedir Ağacı, doğal miras unsurları olarak koruma altına alınmıştır.

İlçenin Aladağ ilçesi ve Niğde il sınırı yönündeki kesimlerinde yoğun şekilde yürütüldüğü belirtilen krom madenciliği faaliyetleri, bölgedeki çevresel hassasiyetler açısından önemli bir tehdit unsuru oluşturmaktadır. Bu faaliyetlerin özellikle yaban hayatı üzerinde (başta memeli türler olmak üzere) kirlilik, habitat parçalanması ve ekosistem bütünlüğünün bozulması gibi riskler yarattığı belirtilmektedir. Madenciliğin ekonomik boyutu Tema 6 kapsamında ele alınmıştır.

İlçe sınırları içerisinden geçen Çakıt Çayı, il sınırları içindeki toplam uzunluğu 112 km olan önemli bir akarsu olup; enerji üretimi, içme suyu temini ve tarımsal sulama amaçlarıyla kullanılmaktadır. Çakıt

Çayı, hem doğal ekosistem hem de ekonomik faaliyetler açısından Pozantı için stratejik bir su kaynağı niteliği taşımaktadır.

Kentsel altyapı ve yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak, Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından Pozantı İlçesi İnönü Caddesi üzerinde 1.000 m² büyüklüğünde Yeşil Yürüyüş Yolu hayata geçirilmiştir. Bu alan, kent içi yeşil alan varlığının artırılmasına ve sağlıklı yaşam odaklı kentsel kullanımın teşvik edilmesine katkı sağlamaktadır.

Altyapıda karşılaşılan sorunlar

- **(A-1) Kırsal mahallelerde içme suyu temini:** Yeni Kocacık, Gökbez ve Karakışlakçı mahallelerinde içme suyu konusunda ciddi sorunlar yaşanmaktadır. İlçenin kaynak kapasitesi yüksek olmakla birlikte, suyun dağınık yerleşimlere iletilmesi için isale hattına ihtiyaç duyulmaktadır.
- **(A-2) Atık su arıtma ve kanalizasyon altyapısı:** İlçede faal bir atık su arıtma tesisi bulunmamakta, ilçe ASKİ kanalizasyon sistemine bağlı ilçeler arasında yer almamakta ve alıcı ortama deşarj edilen atık sulara ilişkin ölçüm verisi bulunmamaktadır. İlçede içme suyu kaynağı niteliğindeki Şekerpınarı Doğal Sit Alanı ile içme suyu ve sulama amaçlı kullanılan Çakıt Çayı'nın bulunması, bu eksikliğin önemini artırmaktadır.
- **(A-3) Katı atıkta uzun taşıma mesafesi ve izleme eksikliği:** İlçe merkezinin Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisine uzaklığı 106 km, Tekir bölgesinin uzaklığı 95 km'dir. Atıklar iki aktarma istasyonu üzerinden taşınmakta; atık miktarlarının izlenmesi ve geri kazanım uygulamalarının geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.
- **(A-4) Yaylalarda mevsimsel nüfus baskısı:** Yaz aylarında Akçatekir Yaylası'na yönelen yoğun göç karşısında altyapı yetersiz kalabilmekte; Tekir Yaylası'nda plansız yapılaşma, otopark, çevre düzenlemesi ve atık yönetimi eksiklikleri öne çıkmaktadır.
- **(A-5) Transit trafik ve yol güvenliği:** İlçenin transit geçiş güzergâhı üzerinde yer alması nedeniyle trafik kazalarından sıklıkla etkilendiği, bu durumun sağlık ve acil müdahale kapasitesi üzerinde baskı oluşturduğu belirtilmektedir.
- **(A-6) İlçe içi ve kırsal ulaşım:** Köylerden ilçe merkezine ulaşım imkânları kısıtlıdır; turizm açısından önem taşıyan Çakıt–Taşdurmaz Yolu'nun düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- **(A-7) Madencilik kaynaklı çevresel baskı:** Krom madenciliği faaliyetlerinin yaban hayatı ve ekosistem bütünlüğü üzerinde risk oluşturduğu belirtilmektedir.

2.5. Tema 5: Sosyal Yapı ve Sosyal Hizmetler

Sosyal Alanlar, Spor ve Yaşam Kalitesi

Pozantı ilçesinde yürüyüş ve rekreasyon alanlarının yetersiz olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda, Gökbez Mahallesi'ne yürüyüş parkuru yapılması önerilmiş; özellikle gençlere yönelik spor ve fiziksel aktivite alanlarının oluşturulmasına yönelik projelerin geliştirilmesinin gerekli olduğu vurgulanmıştır.

Ayrıca, ilçede piknik alanı gibi sosyal donatı alanlarına ihtiyaç bulunduğu ifade edilmiş; vatandaşların doğayla bütünleşebileceği, ailelerin ve gençlerin vakit geçirebileceği alanların eksikliği dile getirilmiştir.

Güvenlik, Sağlık ve Trafik

Pozantı ilçesinde suç oranlarının genel olarak düşük olduğu, ancak ilçenin transit bir geçiş güzergâhı üzerinde yer alması nedeniyle istatistiksel verilerin yüksek göründüğü belirtilmiştir. Bu durumun, ilçenin fiili güvenlik durumunu tam olarak yansıtmadığı ifade edilmiştir.

İlçede D sınıfı bir hastanenin bulunduğu, hastanenin B sınıfına yükseltilmesine yönelik planlamaların yapıldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, Pozantı'nın transit bir bölgede yer alması sebebiyle trafik kazalarından sıklıkla etkilendiği, bu nedenle sağlık hizmetleri ve acil müdahale kapasitesinin güçlendirilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır.

Genç Nüfus, İstihdam ve Mesleki Yönlendirme

İlçede genç nüfusun Pozantı'da kalmadığı, başta nitelikli eğitim eksikliği ve işsizlik olmak üzere çeşitli nedenlerle ilçe dışına göç ettiği belirtilmiştir. İlçede yaşayan gençlerin ise işsizlik problemiyle karşı karşıya olduğu ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, gençlerin üretime yönlendirilmesi, özellikle kaynakçı, tamirci gibi ara eleman ihtiyacının bulunduğu alanlara sevk edilmesi önerilmiştir. Ancak bu süreçte usta öğretici eksikliği yeniden gündeme gelmiş; ara eleman yetiştirebilecek kurum ve nitelikli personel açığının kapatılmasının zorunlu olduğu vurgulanmıştır.

Engelli Bireyler ve Sosyal Kapsayıcılık

İlçede engelli birey sayısının fazla olduğu, ancak bu bireylerin günlük yaşamını kolaylaştıracak erişilebilirlik ve sosyal destek çalışmalarının yetersiz olduğu belirtilmiştir. Engelli vatandaşlara yönelik sosyal, fiziksel ve ekonomik hayata katılımı artıracak projelerin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

El Sanatları, Kadın İstihdamı ve Yerel Ürünler

Pozantı ilçesinde Karakışlakçı Halısı, el sanatları açısından önemli bir kültürel değer olarak öne çıkmaktadır. Bu halının; el dokuması, kök boya kullanılarak üretilmesi, yaklaşık 1,5 ay süren üretim süreci gibi özelliklere sahip olduğu belirtilmiştir. Ancak bu geleneği sürdürebilen yalnızca 4--5 kadının kaldığı, dolayısıyla üretimin yok olma riskiyle karşı karşıya olduğu ifade edilmiştir.

Bu kültürel mirasın yaşatılması, ürünün pazarlanabilir hale getirilmesi ve kadın istihdamının desteklenmesi amacıyla projelerin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, Karakışlakçı Halısı başta olmak üzere ilçede üretilen yöresel ürünlerin tanıtımı ve satışı için bir pazarlama mekanizmasının bulunmadığı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, hem el sanatlarının hem de yöresel ürünlerin satışının yapılabileceği yöresel ürünler alanı / satış noktası ihtiyacı sıkça dile getirilmiştir.

Sokak Hayvanları ve Hayvan Refahı

İlçede başıboş sokak hayvanlarının sayısının geçmiş yıllara göre azaldığı belirtilmiştir. Ancak sokak hayvanlarının nakli ve kontrolü için kullanılan taşıtların yetersiz olduğu, bu kapsamda kapalı panelvan araca ihtiyaç bulunduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca, doğaya köpek bırakan kişilerin tespit edilebilmesi amacıyla foto kapan sistemlerinin kurulmasının caydırıcı bir önlem olacağı belirtilmiştir.

Sosyal alanda karşılaşılan sorunlar

- **(S-1) Rekreasyon ve sosyal donatı alanlarının yetersizliği:** İlçede yürüyüş, rekreasyon ve piknik alanları yetersizdir.

- **(S-2) Sağlık hizmetleri ve acil müdahale kapasitesi:** İlçede D sınıfı bir hastane bulunmakta; transit güzergâh nedeniyle sık yaşanan trafik kazaları sağlık ve acil müdahale kapasitesi üzerinde baskı oluşturmaktadır.
- **(S-3) Genç nüfusun göçü ve işsizlik:** Gençler nitelikli eğitim eksikliği ve işsizlik nedeniyle ilçeden göç etmekte; ilçede kalan gençler işsizlik sorunuyla karşı karşıyadır.
- **(S-4) Engelli bireylere yönelik erişilebilirlik ve destek:** Engelli bireylerin günlük yaşamını kolaylaştıracak erişilebilirlik ve sosyal destek çalışmaları yetersizdir.
- **(S-5) Karakışlakçı Halısı'nın yok olma riski ve kadın istihdamı:** Geleneği sürdüren yalnızca 4–5 kadın kalmış olup el sanatları ve yöresel ürünler için bir satış ve pazarlama mekanizması bulunmamaktadır.
- **(S-6) Sokak hayvanlarının kontrolü:** Sokak hayvanlarının nakli için uygun araç bulunmamakta, doğaya köpek bırakılması sorunu sürmektedir.

2.6. Tema 6: Yerel Sanayi, Madencilik ve Orman Ekonomisi

Madencilik Sektörü ve Katma Değer Sorunu

Pozantı ilçesinde nikel, krom ve altın başta olmak üzere çeşitli madenlerin çıkarıldığı belirtilmiştir. Ancak bu madenlerin ilçe sınırları içerisinde işlenemediği, dolayısıyla ham madde olarak ihraç edildiği ifade edilmiştir. Bu durum, yerel ekonomi açısından önemli bir katma değer kaybına yol açmaktadır.

Özellikle ferro krom tesisinin kurulmasının, ilçenin ekonomik yapısını güçlendireceği, istihdamı artıracağı ve madencilik faaliyetlerinden elde edilen gelirin ilçede kalmasını sağlayacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda, madenlerin çıkarılmasının ötesine geçilerek işleme ve sanayi entegrasyonunu sağlayacak yatırımların teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Yerel Sanayi, Zanaatkârlık ve Markalaşma: "Pozantı Bijonu"

İlçede bijon anahtarı üretimi yapan bir zanaatkârın bulunduğu, ürettiği ürünlerin yüksek kaliteye sahip olduğu, bu nedenle hem ülke genelinde tanındığı hem de ihracat yaptığı belirtilmiştir. Bu ürünün, sektörde "Pozantı bijonu" adıyla bilindiği ve önemli bir markalaşma potansiyeline sahip olduğu ifade edilmiştir.

Ancak bu meslek dalına gençlerin ilgi göstermemesi nedeniyle, mevcut ustanın yanında yetiştirilecek nitelikli eleman bulunamadığı, bu durumun söz konusu üretim geleneğinin zamanla yok olma riski taşımasına neden olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda, ilçede mesleki eğitim ve ustalık aktarımına dayalı projelerin geliştirilmesi, bijon anahtarı üretimi başta olmak üzere tır aksesuarları üretimini destekleyecek küçük ölçekli sanayi projelerinin hayata geçirilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu tür projelerin, hem yerel zanaatların korunmasına hem de istihdamın artırılmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Ormancılık Potansiyeli ve Sürdürülebilir Kullanım

Pozantı ilçesi; zengin orman varlığı, yüksek rakımı, Toros Dağları ekosistemi ve biyolojik çeşitliliği sayesinde ormancılık açısından önemli bir potansiyele sahiptir. İlçedeki orman alanlarının, kontrollü kesim ve gençleştirme çalışmaları için uygun olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda, sürdürülebilir odun üretimi ve işleme faaliyetlerinin geliştirilmesi mümkündür. Yerel kooperatifler aracılığıyla; odun ve kereste üretimi, mobilya hammaddesi temini, küçük ölçekli orman ürünleri işleme atölyeleri (kereste işleme, palet üretimi, odun peleti üretimi gibi) kurulmasının, ilçede ekonomik canlılık ve istihdam artışı sağlayacağı ifade edilmiştir.

Odun Dışı Orman Ürünleri ve Kırsal Kalkınma

Pozantı ilçesinin, odun dışı orman ürünlerinin geliştirilmesi açısından da önemli bir potansiyel barındırdığı belirtilmiştir. Aromatik ve tıbbi bitkiler, reçine, yabani meyveler gibi ürünlerin üretimi ve değerlendirilmesi mümkündür. Ancak mevcut durumda bu potansiyelin yeterince kullanılamadığı ifade edilmiştir.

Bu alanlarda geliştirilecek üretim, işleme, markalaşma ve pazarlama odaklı projelerin, hem orman köylüsünün gelirini artıracağı hem de sürdürülebilir kırsal kalkınmaya katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Yerel sanayi, madencilik ve orman ekonomisinde karşılaşılan sorunlar

- **(M-1) Madenlerin ilçede işlenmemesi:** Nikel, krom ve altın gibi madenler ilçede işlenmeden ham madde olarak satılmakta, katma değer ilçe dışına aktarılmaktadır.
- **(M-2) "Pozantı bijonu" üretiminde ustalık aktarımının kesilmesi riski:** Gençlerin ilgi göstermemesi nedeniyle ustanın yanında yetişecek eleman bulunamamakta, üretim geleneği yok olma riski taşımaktadır.
- **(M-3) Küçük ölçekli sanayi altyapısının eksikliği:** Bijon anahtarı ve tır aksesuarları gibi ilçenin transit konumuyla ilişkili üretim alanlarını destekleyecek küçük sanayi altyapısı bulunmamaktadır.
- **(M-4) Orman ürünlerini işleyecek atölyelerin bulunmaması:** Zengin orman varlığına karşın kereste, mobilya hammaddesi, palet ve odun peleti gibi ürünleri işleyecek küçük ölçekli tesisler bulunmamaktadır.
- **(M-5) Odun dışı orman ürünlerinin değerlendirilememesi:** Aromatik ve tıbbi bitkiler, reçine ve yabani meyveler gibi ürünlerin üretim, işleme ve pazarlama potansiyeli kullanılamamaktadır.

3. PROJE VE FAALİYET FİKİRLERİ

Pozantı ilçesi için belirlenen altı temada saha çalışmaları ve kurum görüşmelerinden elde edilen bulgular ışığında geliştirilen proje ve faaliyet fikirleri, Bölüm 2'deki tema adları ve sırasıyla birebir aynı yapıda sunulmuştur. Her önerinin sonunda karşıladığı sorun kodları köşeli parantez içinde verilmiştir. Paydaş önerileriyle karşılanmayan sorunlar için geliştirilen öneriler "(Ajans önerisi)", Bölüm 4.3'te ele alınan öneriler ise "(Stratejik Proje)" ibaresiyle belirtilmiştir.

3.1. Tema 1: Tarım ve Hayvancılık

- **P-H1 –** İlçeye resmi ve modern bir mezbahanın kurulması; yeri belirlenmiş ve fizibilite çalışması hazırlanmış mezbaha alanının hayata geçirilmesi. (Stratejik Proje) **[H-1]**
- **P-H2 –** Et kesimi ve işlenmesine yönelik denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi; şarbon başta olmak üzere halk sağlığı risklerinin önlenmesi. **[H-1]**
- **P-H3 –** Sucuk başta olmak üzere şarküteri ürünlerinin hijyenik ve kontrollü koşullarda üretilebileceği bir et işleme/entegre tesisin kurulması. (Stratejik Proje) **[H-2]**
- **P-H4 –** Şalgamın standartlara uygun, sağlıklı koşullarda üretilmesi, etiketlenmesi ve markalaştırılmasına yönelik projelerin geliştirilmesi. **[H-2, H-3]**
- **P-H5 –** "Doğal değildir" algısının kırılması amacıyla markalaşma, pazarlama ve tüketici bilinci oluşturma odaklı projelerin geliştirilmesi; çilek başta olmak üzere ürünlerin pazarlanmasına yönelik üretici kooperatiflerinin kurulması. **[H-3, H-6]**
- **P-H6 –** Yaklaşık 100 dönümlük arazide sağlıklı ve kontrollü üretim yapılabilecek bir mandıra ve süt ürünleri işleme tesisinin kurulması. (Stratejik Proje) **[H-4, H-7]**
- **P-H7 –** Soğuk hava deposu yapımına yönelik çalışmaların tamamlanması; çilek, üzüm, vişne ve kiraz gibi ürünlerin şoklama yöntemleriyle işlenerek markalaştırılması ve pazarlanmasına yönelik projelerin yüksekokulla birlikte yeniden hayata geçirilmesi. **[H-5]**
- **P-H8 –** Meyve üreticileri birliğinin kurulması; kuruluş aşamasındaki gıda kurutma ile hayvansal ve tarımsal üretim kooperatiflerinin tamamlanmasının desteklenmesi; arıcılıkta kooperatifleşme ve markalaşmaya yönelik projelerin geliştirilmesi. **[H-6]**
- **P-H9 –** Yaklaşık 100 dönümlük arazinin mandıra ve benzeri tarımsal tesislerin kurulumuna uygun hale getirilmesi için orman idaresi nezdinde izin ve imar değişikliği sürecinin tamamlanması; su basma riski taşıyan arazilerde dere ıslah çalışmalarının yapılması. **[H-7]**
- **P-H10 –** Su kaynağı sıkıntısı yaşanan bölgelerde göletten bahçe sulaması yapılması ve geomembran havuz projelerinin geliştirilmesi. **[H-8]**
- **P-H11 –** Üzüm, gül, yaban mersini gibi katma değeri yüksek ürünler ile lavanta bahçeleri gibi tıbbi ve aromatik bitki üretiminin pilot uygulamalarla değerlendirilmesi. **[H-9]**
- **P-H12 –** Tavuk çiftliği ve yılan balığı üretimi başta olmak üzere tavukçuluk ve balıkçılık alanındaki yatırım önerilerinin fizibilite çalışmasıyla değerlendirilmesi. **[H-9]**

3.2. Tema 2: Eğitim

- **P-E1 –** İlçede KYK yurdu başta olmak üzere meslek yüksekokulu öğrencilerinin barınma ihtiyacının karşılanması ve barınma sorunu nedeniyle kapanan organik tarım programının yeniden açılması. (Stratejik Proje) **[E-1]**

- **P-E2 –** İlçeye nitelikli bir lise ve meslek lisesi kazandırılması; çok programlı lisenin alanlarının ilçenin tarım, gıda, ormancılık ve turizm potansiyeliyle uyumlu hale getirilmesi. **[E-2]**
- **P-E3 –** Öğrencilere yönelik etüt merkezi veya benzeri destekleyici eğitim imkânlarının oluşturulması. **[E-4]**
- **P-E4 –** Tarım, hayvancılık, gıda işleme, ormancılık ve el sanatları alanlarında usta-çırak ilişkisini güçlendirecek sertifikalı ve uygulamalı eğitim programlarının geliştirilmesi. (Stratejik Proje) **[E-5, S-3, M-2]**
- **P-E5 –** İlçeye öğretmenevi ile akademik, kültürel ve sosyal etkinliklerde kullanılabilecek çok amaçlı bir salon kazandırılması. **[E-6]**
- **P-E6 –** Gençlerin kültürel, sportif ve eğitsel faaliyetlerden yararlanabileceği bir gençlik merkezinin ilçeye kazandırılması; güreş sporu için ekipman temini ve Milli Emlak mülkiyetindeki bir binanın spor amaçlı değerlendirilmesi. **[E-7]**

3.3. Tema 3: Turizm

- **P-T1 –** Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi kapsamında Adana–Belemedik Turistik Treni'nin hayata geçirilmesi; Hacıkırı ve Belemedik istasyonlarında altyapı iyileştirmesi yapılması, turistik ürün satış ünitelerinin oluşturulması ve tematik demir yolu müzesinin kurulması. (Stratejik Proje) **[T-7, T-3, T-1]**
- **P-T2 –** Belemedik Vadisi ile Varda Köprüsü arasındaki rotanın, 2018 yılında hazırlanan proje doğrultusunda kanyon düzenlemeleri, doğa sporları ve açık hava faaliyetleriyle geliştirilmesi; rotanın Karaisalı'daki Varda Köprüsü–Kapıkaya Kanyonu güzergâhıyla birlikte planlanması. (Stratejik Proje) **[T-8]**
- **P-T3 –** Hacıkırı–Taşdurmaz–Belemedik güzergâhında doğa yürüyüşü ve dağ bisikleti parkurlarının oluşturulması, Çakıt Vadisi'nde tırmanış ve doğa sporları alanlarının düzenlenmesi ve yamaç paraşütü potansiyelinin meteorolojik ölçümlerle değerlendirilmesi. **[T-8]**
- **P-T4 –** Kapuzlu Kanyonu ve Kamışlı bölgesinde trekking rotaları ve kamp alanlarının geliştirilmesi; Kamışlı Kanyonu'nda endemik bitki çeşitliliğine yönelik yürüyüş yolları, doğa gözlem alanları ve tanıtım faaliyetlerinin oluşturulması. **[T-8, T-2]**
- **P-T5 –** Tekir Yaylası'nda otopark, yönlendirme levhaları, sosyal alanlar, çevre düzenlemesi ve atık yönetimi altyapısının tamamlanması ve plansız yapılaşmanın önlenmesi (bkz. P-A5). **[T-2, T-6]**
- **P-T6 –** Akçatekir–Pozantı arasında manzaradan yararlanmaya yönelik tramvay/raylı sistem önerisinin fizibilite çalışmasıyla değerlendirilmesi. **[T-2]**
- **P-T7 –** Belemedik'teki Anzak mezarları ve demir yolu mirası başta olmak üzere kültür ve tarih turizmi potansiyelinin değerlendirilmesi amacıyla uluslararası ortaklıklarla projeler geliştirilmesi. **[T-7]**
- **P-T8 –** İlçedeki termal tesislerin sağlık turizmi kapsamında değerlendirilmesi. **[T-4]**
- **P-T9 –** Kış turizmi ve kayak merkezi önerisi ile Elmalı Kayak Merkezi'nin potansiyelinin kar örtüsü süresi, yükselti ve erişim koşulları açısından fizibilite çalışmasıyla değerlendirilmesi. **[T-4]**
- **P-T10 –** Konaklama tesislerinin nitelik ve kapasite açısından artırılması. **[T-1]**

- **P-T11 –** İlçenin turizm değerlerine yönelik rota haritaları, yönlendirme levhaları ve dijital tanıtım materyallerinin hazırlanması; geçiş güzergâhındaki ziyaretçilere yönelik tanıtım noktaları oluşturulması. **[T-3]**
- **P-T12 –** Yerel halk ve girişimcilere yönelik turizm bilinci, hizmet kalitesi ve ev pansiyonculuğu eğitimlerinin düzenlenmesi. (Ajans önerisi) **[T-5]**

3.4. Tema 4: Altyapı

- **P-A1 –** Merkez mahalleler dışında özellikle Yeni Kocacık, Gökbez ve Karakışlakçı mahallelerinde yaşanan içme suyu sorununun kalıcı çözümü için isale hattı yapılması; ilk adım olarak mahalle bazında ihtiyaç, kaynak bağlantısı ve güzergâh etüdünün ASKİ tarafından yapılması. **[A-1]**
- **P-A2 –** Merkez dışı mahallelerde kaynak, depo ve şebeke durumunu gösteren bir içme suyu hizmet envanterinin çıkarılması ve isale ihtiyacı bulunan diğer mahallelerin belirlenmesi. (Ajans önerisi) **[A-1]**
- **P-A3 –** Atık su arıtma tesisi (AAT) yatırımının tamamlanarak işletmeye alınması; tesis devreye girene kadar mevcut deşarj noktalarının ve miktarlarının izlenmesi ve kanalizasyon şebekesinin kapsama durumunun belirlenmesi. **[A-2]**
- **P-A4 –** Pozantı Merkez ve Tekir aktarma istasyonları üzerinden yürütülen katı atık yönetiminde istasyon bazında atık miktarlarının düzenli olarak izlenmesi ve ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasıyla geri kazanım uygulamalarının geliştirilmesi. **[A-3]**
- **P-A5 –** Akçatekir ve Tekir yaylaları için içme suyu, atık su, katı atık toplama ve otopark ihtiyacının yaz dönemindeki en yüksek nüfus esas alınarak belirlendiği bir yayla altyapı planının hazırlanması; Tekir Yaylası'nda plansız yapılaşmanın imar uygulamalarıyla önlenmesi. **[A-4]**
- **P-A6 –** Transit güzergâh üzerinde kazaların yoğunlaştığı kesimlerin Karayolları Genel Müdürlüğü ve kolluk birimlerinin kaza verileriyle belirlenmesi ve bu kesimlerde yol güvenliği iyileştirmelerinin önceliklendirilmesi; acil müdahale kapasitesine yönelik hastane planlamasıyla (bkz. 3.5) eşgüdüm sağlanması. (Ajans önerisi) **[A-5]**
- **P-A7 –** Çakıt Vadisi'ne erişimi sağlayan Çakıt–Taşdurmaz Yolu'nun düzenlenmesi. **[A-6]**
- **P-A8 –** Kırsal mahallelerden ilçe merkezine, öğrencilerin okul dışı etkinliklere erişimini de kolaylaştıracak toplu taşıma güzergâh ve sefer planlamasının Adana Büyükşehir Belediyesi ve Pozantı Belediyesi ile birlikte gözden geçirilmesi. (Ajans önerisi) **[A-6]**
- **P-A9 –** Krom madenciliği faaliyetlerinin çevresel etkilerinin ruhsat koşulları ve saha rehabilitasyon yükümlülükleri çerçevesinde ilgili kurumlarca izlenmesi; yaban hayatı üzerindeki etkilere yönelik izleme yapılması. (Ajans önerisi) **[A-7]**

3.5. Tema 5: Sosyal Yapı ve Sosyal Hizmetler

- **P-S1 –** Gökbez Mahallesi'ne yürüyüş parkuru ve gençlere yönelik spor/fiziksel aktivite alanları yapılması; piknik alanı gibi sosyal donatı alanlarının oluşturulması. **[S-1]**
- **P-S2 –** D sınıfı hastanenin B sınıfına yükseltilmesine yönelik planlamanın tamamlanması; transit geçiş güzergâhı nedeniyle sık yaşanan trafik kazalarına karşı sağlık hizmetleri ve acil müdahale kapasitesinin güçlendirilmesi (bkz. P-A6). **[S-2, A-5]**
- **P-S3 –** Gençlerin kaynakçı, tamirci gibi ara eleman ihtiyacı bulunan alanlara yönlendirilmesi; ara eleman yetiştirebilecek kurum ve nitelikli eğitici kapasitesinin oluşturulması (bkz. P-E4). **[S-3]**

- **P-S4 –** Engelli bireylerin erişilebilirliğini ve sosyal, fiziksel, ekonomik hayata katılımını artıracak projelerin geliştirilmesi. **[S-4]**
- **P-S5 –** Karakışlakçı Halısı dokumacılığının yaşatılması, ürünün pazarlanabilir hale getirilmesi ve kadın istihdamının desteklenmesine yönelik projeler geliştirilmesi; yöresel ürünler için bir satış noktası/alanı oluşturulması. **[S-5, H-3]**
- **P-S6 –** Sokak hayvanlarının nakli ve kontrolü için kapalı panelvan araç temini; doğaya köpek bırakılmasını önlemek amacıyla foto kapan sistemlerinin kurulması. **[S-6]**

3.6. Tema 6: Yerel Sanayi, Madencilik ve Orman Ekonomisi

- **P-M1 –** Madenlerin (nikel, krom, altın) ilçe içinde işlenerek katma değer yaratılmasına yönelik ferro krom tesisi önerisinin; enerji ve su ihtiyacı, çevresel etkiler ve krom madenciliğinin yoğunlaştığı komşu Aladağ ilçesiyle bölgesel ölçek dikkate alınarak fizibilite çalışmasıyla değerlendirilmesi. **[M-1]**
- **P-M2 –** "Pozantı bijonu" olarak bilinen bijon anahtarı üretiminin sürdürülebilmesi için ustalık aktarımına dayalı mesleki eğitim programı (bkz. P-E4) ile ürünün marka tescili ve tanıtımının desteklenmesi. **[M-2]**
- **P-M3 –** Bijon anahtarı ve tır aksesuarları üretimini destekleyecek küçük ölçekli sanayi projelerinin hayata geçirilmesi. **[M-3]**
- **P-M4 –** Orman alanlarında kontrollü kesim ve gençleştirme çalışmalarına dayalı sürdürülebilir odun üretimi ve işlemesi (kereste, mobilya hammaddesi, palet, odun peleti) için yerel kooperatifler kurulması. **[M-4]**
- **P-M5 –** Aromatik ve tıbbi bitkiler, reçine, yabani meyveler gibi odun dışı orman ürünlerinin üretim, işleme, markalaşma ve pazarlama odaklı projelerle değerlendirilmesi. **[M-5, H-9]**

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Genel Değerlendirme

Pozantı; Akdeniz ile İç Anadolu arasındaki tarihi geçiş konumu, Belemedik ve Hacıkırı istasyonlarıyla demir yolu mirası, Çakıt Vadisi/Taşdurmaz, Tekir ve Akçatekir yaylaları gibi doğal değerleri, Şekerpınarı Kaynağı başta olmak üzere güçlü su kaynakları, zengin orman varlığı, çilek ve et ürünleriyle öne çıkan tarımsal yapısı ve "Pozantı bijonu" ile Karakışlakçı Halısı gibi özgün zanaatlarıyla önemli rekabet avantajlarına sahiptir. 2022 SEGE çalışmasında Adana'nın 15 ilçesi arasında 7'nci sırada yer alan ilçe için hazırlık aşamasındaki Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi, bu avantajların ekonomik değere dönüşmesi için kısa ve orta vadede en güçlü kaldıraçtır.

Buna karşın et kesimi ve işlenmesindeki denetimsizlik ile mezbaha ve süt işleme tesislerinin bulunmaması (H-1, H-2, H-4), hem halk sağlığı riski oluşturmakta hem de ilçenin et ürünlerindeki bilinirliğinin katma değere dönüşmesini engellemektedir. Turizmde konaklama ve ziyaretçi altyapısının yetersizliği ile mevsimsellik (T-1, T-2, T-4); altyapıda kırsal içme suyu iletimi, atık su arıtma tesisinin bulunmaması ve yaylalardaki yaz nüfusu baskısı (A-1, A-2, A-4) temel engellerdir. Meslek yüksekokulu öğrencileri için barınma imkânının bulunmaması (E-1), nitelikli ve mesleki ortaöğretimin eksikliği (E-2) ve ustalık aktarımının kesilmesi riski (E-5, M-2), genç nüfusun ilçe dışına göçünü (S-3) besleyen başlıca unsurlardır; nitekim ilçenin yaşlı bağımlılık oranı (%27) Adana ve Türkiye ortalamalarının belirgin biçimde üzerindedir.

Bu çerçevede ilçenin gelişimi; demir yolu mirası ve doğa temelli turizmin bütünleşik bir destinasyona dönüştürülmesi, et ve süt ürünlerinin denetimli koşullarda yerinde işlenerek markalaştırılması, kırsal içme suyu, atık su ve yayla altyapısının tamamlanması ve gençleri ilçede tutacak yükseköğretim barınması ile mesleki eğitim yatırımlarının birlikte ele alınmasına bağlıdır.

4.2. Stratejik Gelişme Eksenleri

- **Eksen 1 – Demir yolu mirası ve doğa temelli turizm destinasyonu:** Belemedik tren turizmi, Çakıt Vadisi/Taşdurmaz rotaları ve yaylaların konaklama ve ziyaretçi altyapısıyla bütünleşik bir destinasyona dönüştürülmesi.
- **Eksen 2 – Gıda güvenliği ve yerinde işleme:** Mezbaha, et ve süt işleme tesisleri, soğuk zincir ve kooperatifleşme yoluyla et ürünleri, çilek ve diğer yerel ürünlerin markalaştırılması.
- **Eksen 3 – Dayanıklı altyapı ve güvenli ulaşım:** Kırsal mahallelere içme suyu iletimi, atık su arıtma tesisinin tamamlanması, yayla altyapısının yaz nüfusuna göre planlanması ve transit güzergâhta yol güvenliği.
- **Eksen 4 – Gençleri ilçede tutan eğitim ve ustalık aktarımı:** Meslek yüksekokulu öğrencileri için barınma, nitelikli ve mesleki ortaöğretim ile bijon üretimi ve el sanatları gibi alanlarda usta-çırak eğitimi.

4.3. Stratejik Projeler

Aşağıdaki stratejik projeler, ilçenin rekabet avantajlarına dayanan ve birden fazla sorunu birlikte çözme potansiyeli taşıyan öneriler arasından seçilmiştir.

- **1. Belemedik Tren Turizmi ve Doğa Rotaları (P-T1, P-T2, P-T3):** Hacıkırı ve Belemedik istasyonlarında altyapı iyileştirme, demir yolu müzesi ve rota entegrasyonunu içeren güdümlü projenin; Belemedik–Varda Köprüsü rotası ve Hacıkırı–Taşdurmaz–Belemedik yürüyüş ve bisiklet

parkurlarıyla birlikte uygulanması. Proje, Karaisalı İlçe Gelişim Raporu'nda yer alan Belemedik Tren Turizmi ve Köprüler Seferi stratejik projesiyle iki ilçeyi kapsayan ortak bir destinasyon olarak ele alınmalıdır. İlk adım: güdümlü projenin uygulamaya geçirilmesi ve rota projelerinin istasyonlarla entegrasyonunun planlanması. İlgili kurumlar: Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, Pozantı Belediyesi, Karaisalı Belediyesi, TCDD Taşımacılık A.Ş., ÇUKTOB, Adana Ticaret Odası, ÇKA. **[T-7, T-8, T-3]**

- **2. Pozantı Mezbahası ile Et ve Süt İşleme (P-H1, P-H3, P-H6):** Fizibilitesi hazırlanmış mezbahanın hayata geçirilmesi ile birlikte şarküteri ürünleri için et işleme tesisi ve mandıranın kurulması, ürünlerin standart ve etiketle markalaştırılması. İlk adım: mezbaha projesinin yatırım programına alınması ve mandıra arazisine ilişkin izin sürecinin başlatılması. İlgili kurumlar: Adana Büyükşehir Belediyesi, Pozantı Belediyesi, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, üretici kooperatifleri, ÇKA. **[H-1, H-2, H-4, H-7]**
- **3. Kırsal İçme Suyu ve Atık Su Altyapısı (P-A1, P-A3):** Yeni Kocacık, Gökbez ve Karakışlakçı mahallelerine isale hattı yapılması ve atık su arıtma tesisinin tamamlanarak işletmeye alınması. İlk adım: mahalle bazında ihtiyaç ve güzergâh etüdü ile AAT yatırım takviminin netleştirilmesi. İlgili kurumlar: ASKİ, Pozantı Belediyesi, İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü. **[A-1, A-2]**
- **4. Yükseköğretim Barınması ve Ustalık Aktarımı (P-E1, P-E4, P-M2):** Meslek yüksekokulu öğrencileri için KYK yurdu yapılması ve organik tarım programının yeniden açılması ile bijon üretimi, tarım, gıda işleme ve el sanatları alanlarında sertifikalı usta-çırak programlarının başlatılması. İlk adım: yurt ihtiyacının KYK'ya iletilmesi ve usta-çırak programı için Halk Eğitim Merkezi ile işbirliği. İlgili kurumlar: Kredi ve Yurtlar Kurumu, meslek yüksekokulu, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Halk Eğitim Merkezi, Pozantı Belediyesi, ÇKA. **[E-1, E-5, M-2, S-3]**

4.4. Sorun–Proje Eşleştirme Matrisi

Aşağıdaki matris, Bölüm 2'de tespit edilen sorunlar ile Bölüm 3'teki proje ve faaliyet önerileri arasındaki ilişkiyi göstermektedir. İlgili kurumlar, finansman kaynakları, vade ve öncelik bilgileri yol gösterici niteliktedir. Vade: K – kısa (1–2 yıl), O – orta (3–5 yıl), U – uzun (5 yıl ve üzeri).

Kod	Sorun	Projeler	İlgili Kurumlar	Olası Finansman	Vade	Öncelik
H-1	Denetimsiz kesim ve mezbaha bulunmaması	P-H1, P-H2	Adana BB, PB, İTOM	Belediye bütçeleri; ÇKA	K–O	Yüksek
H-2	Et ve şarküteri işleme tesisi eksikliği	P-H3, P-H4	PB, kooperatifler, İTOM	TKDK; ÇKA	O	Yüksek
H-3	Markalaşma ve pazarlama zayıflığı	P-H4, P-H5, P-S5	PB, kooperatifler	ÇKA; belediye bütçesi	K–O	Orta
H-4	Süt işleme tesisi eksikliği	P-H6	PB, İTOM, kooperatifler	TKDK; ÇKA	O	Yüksek
H-5	Soğuk zincir ve meyve işleme	P-H7	PB, MYO, İTOM	TKDK; KKYDP	K–O	Orta
H-6	Örgütlenme ve kooperatifçilik zayıflığı	P-H5, P-H8	İTOM, Ticaret İl Md.	ÇKA teknik destek	K	Orta
H-7	Tarımsal yatırımlar için arazi kısıtları	P-H9, P-H6	OİM, PB, DSİ	Kurum bütçeleri	K–O	Orta
H-8	Sulama suyu yetersizliği	P-H10	DSİ, İTOM	DSİ; KKYDP	O	Orta
H-9	Ürün çeşitliliğinin sınırlı olması	P-H11, P-H12, P-M5	İTOM, kooperatifler	TKDK; ÇKA	K–O	Düşük
E-1	MYO öğrencileri için barınma bulunmaması	P-E1	KYK, üniversite, PB	GSB yatırım programı	O	Yüksek
E-2	Nitelikli lise ve meslek lisesi eksikliği	P-E2	İMEM, İl MEM	MEB programları	O	Yüksek
E-3	Taşımalı eğitim ve kırsal erişim	P-A8	İMEM, Adana BB, PB	MEB; belediye bütçeleri	K	Orta
E-4	Akademik destek imkânlarının bulunmaması	P-E3	İMEM, HEM, PB	MEB; belediye bütçesi	K	Orta
E-5	Usta öğretici ve uygulamalı eğitim eksikliği	P-E4, P-S3	HEM, İMEM, İŞKUR	İŞKUR; ÇKA	K	Yüksek
E-6	Öğretmenevi ve çok amaçlı salon eksikliği	P-E5	İMEM, PB	MEB; belediye bütçesi	O	Orta
E-7	Gençlere yönelik spor ve sosyal alanlar	P-E6, P-S1	GSB İlçe Md., PB, Milli Emlak	GSB; belediye bütçesi	K–O	Orta
T-1	Konaklama tesislerinin yetersizliği	P-T10, P-T1	PB, özel sektör	Özel yatırım; ÇKA	O	Yüksek
T-2	Turizm altyapısının yetersizliği	P-T4, P-T5, P-T6, P-A5	PB, Adana BB, İl KTM	Belediye bütçeleri; ÇKA	K–O	Yüksek
T-3	Tanıtım ve bilinirlik eksikliği	P-T1, P-T11	PB, İl KTM, ÇUKTOB	ÇKA; belediye bütçesi	K	Orta
T-4	Turizmin mevsimsel olması	P-T8, P-T9	PB, İl KTM, özel sektör	Özel yatırım; ÇKA (fizibilite)	O–U	Orta
T-5	Nitelikli insan kaynağı ve girişimcilik	P-T12	HEM, PB	ÇKA; İŞKUR	K	Orta
T-6	Yaylalarda plansız yapılaşma	P-T5, P-A5	Adana BB, PB	—	K–O	Yüksek
T-7	Kültürel mirasın turizme kazandırılamaması	P-T1, P-T7	YİKOB, TCDD Taşımacılık, PB	Güdümlü proje; ÇKA	K–O	Yüksek
T-8	Doğa sporları ve rota altyapısı	P-T2, P-T3, P-T4	PB, DKMP, OİM	ÇKA; belediye bütçesi	K–O	Yüksek
A-1	Kırsal mahallelerde içme suyu temini	P-A1, P-A2	ASKİ, PB	ASKİ yatırım programı	K–O	Yüksek
A-2	Atık su arıtma ve kanalizasyon	P-A3	ASKİ, İl ÇŞİDM	ASKİ yatırım programı; İLBANK	O	Yüksek

Kod	Sorun	Projeler	İlgili Kurumlar	Olası Finansman	Vade	Öncelik
A-3	Katı atık taşıma ve izleme	P-A4	Adana BB, PB	Belediye bütçeleri; ÇKA	K	Orta
A-4	Yaylalarda mevsimsel nüfus baskısı	P-A5, P-T5	Adana BB, PB, ASKİ	Belediye bütçeleri; ÇKA (fizibilite)	O	Yüksek
A-5	Transit trafik ve yol güvenliği	P-A6, P-S2	KGM, kolluk birimleri, İl Sağlık Md.	KGM yatırım programı	O	Yüksek
A-6	İlçe içi ve kırsal ulaşım	P-A7, P-A8	Adana BB, PB	Belediye bütçeleri; ÇKA	K–O	Orta
A-7	Madencilik kaynaklı çevresel baskı	P-A9	İl ÇŞİDM, MAPEG, DKMP	—	O	Orta
S-1	Rekreasyon ve sosyal donatı alanları	P-S1	PB, Adana BB	Belediye bütçeleri	K	Orta
S-2	Sağlık hizmetleri ve acil müdahale	P-S2, P-A6	İl Sağlık Md., Sağlık Bak.	Sağlık Bak. yatırım programı	O	Yüksek
S-3	Genç nüfusun göçü ve işsizlik	P-S3, P-E4, P-E1, P-M3	PB, İŞKUR, HEM	Çoklu kaynak	O–U	Yüksek
S-4	Engelli bireylere yönelik erişilebilirlik	P-S4	PB, ASH İl Md.	ASHB programları	K–O	Orta
S-5	Karakışlakçı Halısı ve kadın istihdamı	P-S5	HEM, PB, kooperatifler	ÇKA; KOSGEB	K	Yüksek
S-6	Sokak hayvanlarının kontrolü	P-S6	PB, Adana BB	Belediye bütçeleri	K	Düşük
M-1	Madenlerin ilçede işlenmemesi	P-M1	STB, MAPEG, özel sektör	Özel yatırım; ÇKA (fizibilite)	U	Orta
M-2	Bijon üretiminde ustalık aktarımı riski	P-M2, P-E4	HEM, PB, Esnaf Odası	İŞKUR; KOSGEB; ÇKA	K	Yüksek
M-3	Küçük ölçekli sanayi altyapısı	P-M3	PB, STB	KOSGEB; ÇKA	O	Orta
M-4	Orman ürünleri işleme atölyeleri	P-M4	OİM, kooperatifler	ÇKA; OGM programları	O	Orta
M-5	Odun dışı orman ürünleri	P-M5	OİM, İTOM, kooperatifler	ÇKA; OGM programları	K–O	Orta

Kısaltmalar: Adana BB – Adana Büyükşehir Belediyesi; ASH İl Md. – Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü; ASHB – Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; ASKİ – Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü; ÇKA – Çukurova Kalkınma Ajansı; ÇUKTOB – Çukurova Turistik Otelciler Birliği; DKMP – Doğa Koruma ve Milli Parklar; DSİ – Devlet Su İşleri; GSB – Gençlik ve Spor Bakanlığı; HEM – Halk Eğitim Merkezi; İl ÇŞİDM – İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü; İl KTM – İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü; İLBANK – İller Bankası A.Ş.; İMEM – İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü; İTOM – İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü; KGM – Karayolları Genel Müdürlüğü; KKYDP – Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı; KYK – Kredi ve Yurtlar Kurumu; MAPEG – Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü; MYO – Meslek Yüksekokulu; OGM – Orman Genel Müdürlüğü; OİM – Orman İşletme Müdürlüğü; PB – Pozantı Belediyesi; STB – Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; TKDK – Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu; YİKOB – Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı.

4.5. İzleme ve Sonraki Adımlar

Rapor bulguları ışığında 2026 yılı içinde ilgili aktörlerle görüşmelere başlanacak; gerekli çalışmalar ve toplantılar düzenlenecek, bölgeye faydalı olacak destek programları ilgili paydaşlara duyurulacaktır. Stratejik projeler için öncelikle fizibilite çalışmaları ve proje sahibi kurumlarla paydaş toplantıları gerçekleştirilecek; Belemedik tren turizmine ilişkin çalışmalar Karaisalı İlçe Gelişim Raporu'ndaki ilgili projeyle birlikte izlenecek, faaliyetler gerektiğinde Ajansın 2027 yılı çalışma programına eklenecektir. Sorun–Proje Eşleştirme Matrisi, projelerin ilerleme durumunu izlemek amacıyla yıllık olarak güncellenecektir.